

JBIM

วารสาร
พุทธนวัตกรรม
และการจัดการ

Journal of Buddhist Innovation and Management

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2561

Vol. 1 No. 2 July - December 2018

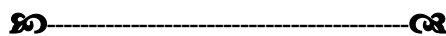

วารสาร พุทธนวัตกรรม และการจัดการ JBIM

Journal of Buddhist Innovation and Management

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2561

จำนวนพิมพ์ : 10 เล่ม

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

วัตถุประสงค์

เป็นวารสารด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มุ่งเน้นนำเสนอองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมทางพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์ทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และผลงานทางวิชาการด้านการบริหารจัดการ โดยเปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ที่ปรึกษาวารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ

พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชวรเมธี, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระสุวรรณหเมธาภรณ์, ผศ.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระราชวรมนูญ, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระเมธีธรรมาจารย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระโสภณวชิราภรณ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ร.อ.ดร. ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ:

รศ.ดร. สุรพล สุยะพรหม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ:

พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระปลัดระพีณ พุทธิสาร, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หัวหน้ากองบรรณาธิการ:

พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ทีมบรรณาธิการ:

รศ.ดร. ดวงตา สราญรัมย์

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

รศ. พล.ท.ดร. วีระ วงศ์สรรค์

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

รศ.ดร. สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รศ.ดร. รัชชนันท์ อิศรเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร. อัจฉรา หล่อตระกูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รศ.ดร. เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผศ.ดร. บุษกร วัฒนบุตร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผศ.ดร. สอาด บรรเจิดฤทธิ์

มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด

ผศ.ดร. อุทัย สติมัน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผศ.ดร. สมคิด ดวงจักร

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

น.อ.ดร. นภัทร์ แก้วนา

วิทยาลัยการทัพอากาศ

ผศ.ดร. วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

อ.ดร. กฤษณะ ทองแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ผศ.ดร. ธิติวุฒิ หมั่นมี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองจัดการ:

พระสมนึก อธิปญโญ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระนุชิต นาคเสโน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อาจารย์สุภัทรชัย สีสะใบ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรกต ชำบัณจิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศิลปกรรม:

อ.ดร. สุริยา รักษาเมือง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อ.ดร. ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรีธา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สามเณรเดชาวิชญ์ ก่ายะ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน:

สำนักงานวารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ

มูลนิธิการจัดการเชิงพุทธ เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทร. 093-6359515

จัดพิมพ์โดย:

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทร. 035-248-000 ต่อ 8555, 8556, 5541. แฟกซ์. 035-248-000 ต่อ 8545

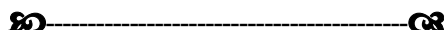
JBIM

วารสาร
พุทธนวัตกรรม
และการจัดการ

Journal of Buddhist Innovation and Management

Vol.1 No.2 July - December 2018

Number of prints: 10 copies

Release Date Is 2 Copies Per Year.

Issue 1 January – June.

Issue 2 July – December.

Objective:

It is the journal of humanities and social sciences with objectives to support lecturers, academicians, students and those who are interested in academic work aiming to publicize innovative works in the fields of social sciences, humanities, administration and management sciences. We welcome original articles, both in Thai and English.

Advisory Board of Journal

Prof. Dr. Phra Brahmapundit	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phra Ratvoramathi	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Prof. Dr. Phra Ratpariyattikavi	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof. Phra Suwanmethaphorn	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Dr. Phra Ratworamuni	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Phramethithammajarn	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Phra Sophonvachiraphorn	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Assoc. Prof. Dr. Phrakru Pariyatkittithamrong	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Asst. Prof. Capt. Dr. Pramanlert Atcharyapanyakun	Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Editor:

Assoc. Prof. Dr. Surapon Suyaporn	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
-----------------------------------	---

Assistant Editor:

Asst. Prof. Dr. Phrakhrusangkharak Kiettisak Kittipanyo	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Dr. Phrapalad Raphin Buddhisar	Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Editor in Chief:

Dr. Phramaha Krisada Kittisobhano

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Editorial Team:

Assoc. Prof. Dr. Duangta Saranrom

Rajapruk University

Assoc. Prof. Lt. Gen. Dr. Weera Wongsan

National Defence College of Thailand

Assoc. Prof. Dr. Sanya Kenaphoom

Rajabhat Maha Sarakham University

Assoc. Prof. Dr. Tatchanan Isaradej

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Assoc. Prof. Dr. Toemsak Thongin

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Assoc. Prof. Dr. Achara Lortrakul

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Chonsit Sitisungnoen

Silpakorn University

Asst. Prof. Dr. Butsakon Watthanabut

North Bangkok University

Asst. Prof. Dr. Sa-at Banchoetrit

Stamford International University

Asst. Prof. Dr. Uthai Satiman

Suan Dusit University

Asst. Prof. Dr. Somkid Duangchak

Chom Bueng Rajabhat University

Gp. Capt. Dr. Naphat Kaeonak

Air Force College

Asst. Prof. Dr. Wanchai Suktam

Surindra Rajabhat University

Dr. Kitsana Thongkaeo

Suratthani Rajabhat University

Asst. Prof. Dr. Thitiwut Manmee

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Assoc. Prof. Dr. Duangta Saranrom

Rajapruk University

Management Division:

Phra Somnuek Therapanyo

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Phra Nuchit Nakhaseno

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Suphattharachai Sisabai

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Korakot Chabundit

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Fine arts:

Dr. Suriya Raksamueng

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Dr. Prasit Phutthasatsattha

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Dechawit Kaya

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Office:

The Office Journal of Buddhist Innovation and Management
Buddhist Management Foundation
79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi, Ayutthaya 13170

Published by:

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Printing House
79 Moo 1, Lam Sai, Wang Noi, Ayutthaya. 13170.
Call. 035-248 - 000, ext. 8555,8556,5541 Fax. 035-248-000. ext. 8545.

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ : วารสารพุทธนวัตกรรมและการจัดการ

ARTICLE REVIEW BOARD: JOURNAL OF BUDDHIST INNOVATION AND MANAGEMENT

1. พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.
Prof. Dr. Phra Brahmaphundit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
2. พระธรรมรัตนารักษ์, ดร.
Dr. Phra Thammaratanaporn	วัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี
Wat Khian Khet, Pathum Thani Province
3. พระเทพปริยัติเมธี, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phratheppariyattimethi	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
4. พระราชวัลลาจารย์
Phra Rajwallapajan	วัดหนองหอย จังหวัดราชบุรี
Wat Nong Hoi, Ratchaburi Province
5. พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร.
Prof. Dr. Phra Thepvatjarabundit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
6. พระเมธาวิเชียร, ผศ. ดร.
Asst. Prof. Dr. Phramedhavinaiyaros	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
7. พระสมุทรวิจิตรโสภณ, ดร.
Dr. Phra Samut Wachirasopon	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
8. พระพิพัฑฒโรดม
Phra Phiphatphatcharodom	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
9. พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phrakru Pariyatkittithamrong	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
10. พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phra Udomsittinayok	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
11. พระเมธีวราภรณ์
Phra Metheewaraporn	วัดพนัญเชิงวรวิหาร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Wat Phananchong Worawihan, Ayutthaya
12. พระครูโอภาสพนนทกิตติ, ผศ.ดร.
Asst. Prof. Dr. Phrakhu Opasnonthakit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
13. พระครูพนนทกิจโกศล
Phrakru Nonthakitkosol	วัดอ่วม่องประชานมิต จังหวัดนนทบุรี
Wat Uam Ong Prachanarimit, Nonthaburi
14. พระครูโกศลธรรมานุสิฐ, ดร.
Dr. Phrakhu Kosol Thammanusit	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
15. พระครูพิศิษฐ์ประชาณต
Phrakhu Phisitprachanat	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
16. พระครูวิสุทธิสลาภิวัฒน์
Phrakhu Wisuttilapiwat	วัดไผ่ล้อม จังหวัดสระบุรี
Wat Phai Lom, Saraburi Province

17. พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รศ.ดร.
Assoc. Prof. Dr. Phramaha Hansa Dhammhaso
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
18. พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.
Dr. Phramaha Somboon Uddhikaro
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
19. พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ภูริปณฺโณ, ดร.
Dr. Phrakhru Sangkharakchakkrit Phuripanyo
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
20. พระคมสัน จิตเมธโส, ผศ.
Asst. Prof. Phra Khomsan Titamataso
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
21. พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ดร.
Dr. Phramaha Krisada Kittisobhano
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
22. พระครูวินัยธรเอก ชินวโส, ดร.
Dr. Phrakhruvinaithon Ekk Jinawangso
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
23. ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง
Prof. Dr. Boonton Dockthaisong
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
24. ศาสตราจารย์ ดร. จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์
Prof. Dr. Chamnong Adivadhanasit
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
25. ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์
Prof. Dr. Thirapat Serirangsan
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
Sukhothai Thammathirat Open University
26. รองศาสตราจารย์ อนุภูมิ โขวเกษม
Assoc. Prof. Anuphum Sowkasem
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
27. รองศาสตราจารย์ ดร. โกนิษฐ์ ศรีทอง
Assoc. Prof. Dr. Konit Sithong
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
28. รองศาสตราจารย์ ดร. อภินันท์ จันตะนี
Assoc. Prof. Dr. Aphinant Chantanee
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
29. รองศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ หามนตรี
Assoc. Prof. Dr. Wiwat Harmontree
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
30. รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ บุญปู
Assoc. Prof. Dr. Somsak Bunpu
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
31. รองศาสตราจารย์ ดร. สมชัย ศรีนอก
Assoc. Prof. Dr. Somchai Sino
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
32. รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
Assoc. Prof. Dr. SutthiPhong Siwichai
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
33. รองศาสตราจารย์ ดร. สมาน นามสนิท
Assoc. Prof. Dr. Saman Ngamsanit
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
34. รองศาสตราจารย์ ดร. ทัชชานันท์ อิศรเดช
Assoc. Prof. Dr. Tatchanan Isaradej
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

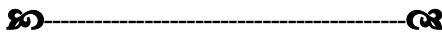
35. รองศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ นิยมางกูร
Assoc. Prof. Dr. Surin Nitamangkoon
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
36. รองศาสตราจารย์ ดร. พิเชฐ ทั่งโต
Assoc. Prof. Dr. Phichet Thangto
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
37. รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรพล ไชเย็น
Assoc. Prof. Dr. Pattarapol Chaiyen
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
38. รองศาสตราจารย์ ดร. เต็มศักดิ์ ทองอินทร์
Assoc. Prof. Dr. Toemsak Thongin
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
39. รองศาสตราจารย์ วราคม ที่สุกะ
Assoc. Prof. Warakhom Thisuka
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
40. รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยยุทธ ชีโนกุล
Assoc. Prof. Dr. Chaiyuth Chinokul
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
National Institute of Development Administration
41. รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน แสงวงดี
Assoc. Prof. Dr. Yothin Sawaengdee
มหาวิทยาลัยมหิดล
Mahidol University
42. รองศาสตราจารย์ ดร. อีร์โชติ เกิดแก้ว
Asst. Prof. Dr. Teerachoot Kerdkaew
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
Hua Chiew Chalermprakiet University
43. รองศาสตราจารย์ พัฒนะ เรือนใจดี
Assoc. Prof. Phatthana Rueanchaidee
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University
44. รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา แก้วหล้า
Assoc. Prof. Dr. Wasana Kaewla
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Surin Rajabhat University
45. รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิญ รักษ์สัตย์
Assoc. Prof. Dr. Suwin Raksat
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
46. รองศาสตราจารย์ ดร. อีระพงษ์ แก่นอินทร์
Assoc. Prof. Dr. Thiraphong Kaenin
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Prince of Songkla University
47. รองศาสตราจารย์ ดร. สรรเสริญ อินทรรัตน์
Assoc. Prof. Dr. Sansoen Intarat
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Suan Dusit University
48. รองศาสตราจารย์ ดร. จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ
Assoc. Prof. Dr. Chamroen Chuchuaisuwan
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
Rajamangala University of Technology Srivijaya
49. รองศาสตราจารย์ ดร. ภัคดี โพธิ์สิงห์
Assoc. Prof. Dr. Phakdi Phosing
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Mahasarakham Rajabhat University
50. รองศาสตราจารย์ ดร. สันญา เคนาภูมิ
Assoc. Prof. Dr. Sanya Khenaphum
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Mahasarakham Rajabhat University
51. รองศาสตราจารย์ ดร. ชลวิทย์ เจียรจิตต์
Assoc. Prof. Dr. Chonwit Chianchit
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University
52. รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สรรสวัสดิ์
Assoc. Prof. Dr. Phaisan Sansonwisut
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University

53. รองศาสตราจารย์ ดร. กาสัก เต๊ะขันหมาก
Assoc. Prof. Dr. Kasak Tekhanmak
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Thepsatri Rajabhat University
54. รองศาสตราจารย์ ดร. ชวลิต สวัสดิ์ผล
Assoc. Prof. Dr. Chawalit Sawatphon
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
Suan Dusit Rajabhat University
55. รองศาสตราจารย์พิเศษ ว่าที่ พ.ต. ดร. สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล
Assoc. Prof. Dr. Sawat Chirattthitikan
กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม
Department of Corrections, Ministry of Justice
56. รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา หล่อตระกูล
Assoc. Prof. Dr. Atchara Lotrakun
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
57. รองศาสตราจารย์ ดร. สำเนียง เลื่อมใส
Assoc. Prof. Dr. Samniang Leurmsai
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Silpakorn University
58. รองศาสตราจารย์ ดร. วันทนา เนาว์วัน
Assoc. Prof. Dr. Wanthana Naowan
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
59. รองศาสตราจารย์ ดร. ศรชัย ท้าวมิตร
Assoc. Prof. Dr. Sornchai Taomitr
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
60. รองศาสตราจารย์ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก
Assoc. Prof. Dr. Sukit Chaimusik
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University
61. รองศาสตราจารย์พิเศษ วิชัย ธรรมชอบ
Assoc. Prof. Wichai Thamchop
นักวิชาการอิสระ
Independent Scholar
62. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลัพลึง คงชนะ
Asst. Prof. Dr. Phlapplueng Khongchana
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Srinakharinwirot University
63. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนต์รี เพชรนาจักร
Asst. Prof. Dr. Montri Phetnachak
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Prince of Songkla University
64. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วุฒินันท์ กันทะเตียน
Asst. Prof. Dr. Wutthinan Kanthatian
มหาวิทยาลัยมหิดล
Mahidol University
65. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วสิน ปัญญาวุฒตระกูล
Asst. Prof. Dr. Wasin Panyawutatrakun
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Naresuan University
66. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนีย์ เจนวิถีสุข
Asst. Prof. Dr. Thatsani Chenwithisuk
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
Chandrakasem Rajabhat University
67. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน
Asst. Prof. Dr. Chonsit Sitisungnoen
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Silpakorn University
68. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สอาด บรรเจิดฤทธิ์
Asst. Prof. Dr. Sa-At Banchoetrit
มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด
Stanford University
69. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร. อนันท์ ใจสมุทร
Asst. Prof. Lt. Jg. Dr. Anan Chaisamut
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Surat Thani Rajabhat University
70. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชยสร สมบุญมาก
Asst. Prof. Dr. Chayason Sombunmak
มหาวิทยาลัยนครพนม
Nakhon Phanom University

71. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษกร วัฒนบุตร
Asst. Prof. Dr. Busakorn Watthanabut	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
North Bangkok University
72. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิรายุ ทรัพย์สิน
Asst. Prof. Dr. Chirayu Sapsin	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
Surindra Rajabhat University
73. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมคิด ดวงจักร
Asst. Prof. Dr. Somkhit Duangchak	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Chom Bueng Rajabhat University
74. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญชู ภูศรี
Asst. Prof. Dr. Boonchoo Poosri	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
Ubon Ratchathani University
75. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชชุกร นาคธน
Asst. Prof. Dr. Witchukon Nakathon	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
76. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัชวาล แอร่มหล้า
Asst. Prof. Dr. Chatchawan Araemla	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Chom Bueng Rajabhat University
77. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุภูมิ เขตจัตุรัส
Asst. Prof. Dr. Chatuphum Khetchatturat	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Khonkaen University
78. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุทัย สติมัน
Asst. Prof. Dr. Uthai Satiman	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Suan Dusit University
79. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พานสุวรรณ
Asst. Prof. Dr. Apichat Pansuwan	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
80. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนัสสวาส กุลวงศ์
Asst. Prof. Dr. Manassawas Kullawong	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ศรีวิชัย
Rajamangala University of Technology Srivijaya
81. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวณี เผือกบัวขาว
Asst. Prof. Dr. Wipavane Phueakbuakhao	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
Phetchaburi Rajabhat University
82. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสกสรรค์ สนวา
Asst. Prof. Dr. Seksan Sonwa	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
Roi Et Rajabhat University
83. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ผดุง วรรณทอง
Asst. Prof. Dr. Phadung Wanthong	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
84. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัฐพล เย็นใจมา
Asst. Prof. Dr. Rattapol Yenjaima	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
85. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธิติวุฒิ มั่นมี
Asst. Prof. Dr. Thitiwut Manmee	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
86. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนูวัต กระสังข์
Asst. Prof. Dr. Anuwat Krasang	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
87. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุทธนา ปรานีต
Asst. Prof. Dr. Yuttana Praneet	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
88. อาจารย์ ดร. อนงค์วิญา สาริบุตร
Dr. Anongwitya Saribut	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University

89. อาจารย์ ดร. วียะดา วรานนท์วนิช	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Dr. Wiyada Waranonwanit	North Bangkok University
90. อาจารย์ ดร. กฤษณะ ทองแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Dr. Kitsana Thongkaeo	Suratthani Rajabhat University
91. อาจารย์ ดร. จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Dr. Chitwimon Khlaisuban	Suan Dusit University
92. อาจารย์ ดร. พรทิพย์ วรรณวิโรจน์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Dr. Phonthip Wannawiro	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
93. อาจารย์ ดร. ประเสริฐ ธิลาอ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Dr. Prasert Thilao	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
94. อาจารย์ ดร. สุริยา รักษาเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Dr. Suriya Raksamueng	Mahachulalongkornrajavidyalaya University
95. อาจารย์ ดร. สุวัฒน์ รักขันโท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Dr. Suwatsan Ragkhanto	Mahachulalongkornrajavidyalaya University

บทบรรณาธิการ

วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการนี้เป็นปีที่ 1 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2561 คณะกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์โดยคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด ควบคู่กับการตีพิมพ์เผยแพร่ อีกทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

คณะกองบรรณาธิการขอขอบคุณคณะกรรมการกลั่นกรองบทความทุกท่านที่ได้ใช้ความเพียรพยายามชี้แนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขงานของแต่ละท่านให้ออกมาได้อย่างถูกต้อง น่าอ่านเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ และท้ายสุดขอขอบคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ทำให้มีวารสารฉบับนี้มีคุณค่าทางวิชาการที่นำไปสู่การปฏิบัติและเผยแพร่ในวงกว้างและโปรดติดตามฉบับต่อไป

ด้วยความปรารถนาดียิ่ง

(รศ.ดร.สุพล สุยะพรหม)

บรรณาธิการวารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	(7)
บทบรรณาธิการ	(12)
สารบัญ	(13)
บทความวิจัย :	
การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี	
พระปิยปราชญ์ อาจารย์สุโก	1
การส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี	
พระปิยวัฒน์ อินทบุญโต	12
รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์	
ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
พระพัฒนธนพงศ์ ภัทรพันธุ์	21
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหาร	
ส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก่งสรามนาง จังหวัดนครราชสีมา	
พระเฉลิมวุฒิ จิตตส่วโร	31
การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ	
ของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ	
พระมหาอุทพิชัย สิริชัย	39
ภาคผนวก	50
คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง	51

การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี
THE DEVELOPMENT OF SANGHA ADMINISTRATION
IN MUEANG DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE

พระปิยปราชญ์ อาจารย์โส
วัดเกาะลอย จังหวัดราชบุรี

E-mail: reame876@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาสภาพ เปรียบเทียบ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี พบว่า สภาพการพัฒนาการบริหาร กิจการคณะสงฆ์อยู่ในระดับมากทุกด้าน ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ปัญหาและอุปสรรค คือ พระสงฆ์บางรูปขาดความรู้ความเข้าใจในการ ปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย ขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน ไม่มีการสรุปผลการทำงาน การสนับสนุนงบประมาณมีข้อจำกัด ขาดแคลนบุคลากรเผยแพร่ความรู้ทางพระพุทธศาสนา ดังนั้น ควรให้พระสงฆ์ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชน ควรมีการสรุปผลในรูปธรรมทุกครั้ง ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการศึกษา ควรมีการฝึกอบรมบุคลากร ให้มีความรู้มากขึ้น ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุ

คำสำคัญ: การพัฒนา; การบริหาร; กิจการคณะสงฆ์

Abstract

This article was a study of the conditions and comparison, and studied problems, obstacles and suggestions of monks' administration development. This was a mix-method research; the findings were that the developing management condition in overall was at a high level, the different personal factors had no different opinions, therefore rejected the research hypothesis. Problems and obstacles; some lack of knowledge and understanding in the practice of Dhamma, discipline, lack of interaction between temples and communities, did not have a concrete work summary, having a limitations in supporting, lack of personnel spreading knowledge of Buddhism. Therefore, monks should follow the discipline, organized activities to interaction between temples and communities, should have a summary of the work to be concrete every time, the government should support education, and funds for monks' education should be provided.

Keywords: development; management; monks' administration

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการปกครองคณะสงฆ์ไทยที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่า มีปัจจัยบางอย่างส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาและเกิดข้อสงสัย กระบวนการแก้ปัญหาในอดีตจึงใช้วิธีเสนอแนวทางการคิดใหม่ที่ถูกต้องกว่าเดิม จัดข้อสงสัย สนับสนุนแนวคิดใหม่ให้กว้างขวาง สร้างและฟื้นความเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนาแก่สังคม โดยผู้ปกครองจากส่วนกลางจะทำหน้าที่จัดการแก้ปัญหา ตามลักษณะสภาพสังคม วัฒนธรรม และการเมืองไทย โดยทุกครั้งจะใช้การดำเนินตามพระธรรมวินัยที่ถูกต้อง เป็นเครื่องมือพื้นฐานศรัทธาต่อองค์พระพุทธศาสนา เป็นหลักในการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ ใช้สำหรับจัดระเบียบงานปกครองคณะสงฆ์ และใช้วินิจฉัยข้อสงสัยต่าง ๆ ที่มีต่อพระพุทธศาสนา (กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

ในปัจจุบัน แม้บทบาทของพระพุทธศาสนาทางด้านการเมืองนั้นลดลง แต่บทบาทของพระพุทธศาสนาสำหรับสังคมนั้นยังคงอยู่ และดำรงอยู่ต่อไปพร้อมกับสังคมไทย ด้วยอำนาจหน้าที่ของการปกครองคณะสงฆ์ตามพุทธบัญญัติ ทั้งในด้านการปกครอง ด้านการรักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธศาสนา ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ และด้านการสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งทั้งหมดล้วนเป็นอำนาจตามพระธรรมวินัย ซึ่งคงใช้ยึดถือปฏิบัติได้ในทุกยุคสมัย แม้กระทั่งในยุคโลกาภิวัตน์ และต้องใช้อำนาจนั้นโดยยึดหลักธรรมาธิปไตยอันเป็นพุทธบัญญัติ ซึ่งการจัดโครงสร้างการบริหารและการปกครองคณะสงฆ์ในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคมในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2545) ทั้งนี้การพัฒนาพระสังฆาธิการในด้านการบริหารกิจการคณะสงฆ์ยังคงมีการพัฒนาตามศักยภาพของตน บางท่านพอมีความรู้ความสามารถก็จะพัฒนาได้มาก แต่ถ้าไม่มีกำลังความสามารถก็จะค่อย ๆ พัฒนาไปที่ละน้อย หรือจะพัฒนาเฉพาะส่วนที่ตนถนัด มิได้พัฒนาได้ครบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน จึงทำให้เกิดการพัฒนาไปคนละทิศทาง หรือคนละแนวทาง ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จึงควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาพระสังฆาธิการให้ครอบคลุมในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน เพื่อที่จะมีทิศทาง หรือแนวทางในการพัฒนาพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์เป็นไปในทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 429 รูป (สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี, 2561) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 207 รูป เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 รูป เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความคาดหวังของการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังของการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยรวม

(n=207)

การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์	ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการปกครอง	4.83	0.347	มากที่สุด
ด้านการศาสนศึกษา	4.65	0.478	มากที่สุด
ด้านการศึกษาสงเคราะห์	4.30	0.468	มาก
ด้านการเผยแผ่พระศาสนา	4.81	0.419	มากที่สุด
ด้านการสาธารณูปการ	4.56	0.485	มากที่สุด
ด้านการสาธารณสงเคราะห์	4.23	0.407	มาก
โดยรวม	4.56	0.354	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.354) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการเผยแผ่พระศาสนา ด้านการศาสนศึกษา ด้านการสาธารณูปการ และอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังที่มีต่อการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	F-test	Sig.	ผลการทดสอบ	
			สมมติฐานการวิจัย	ยอมรับ ปฏิเสธ
อายุ	6.171	0.000	✓	
พรรษา	2.537	0.041	✓	
วุฒิสายสามัญ	17.938	0.000	✓	
วุฒิการศึกษานักธรรม	10.128	0.000	✓	

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพบว่า พระสงฆ์ อายุ พรรษา วุฒิสายสามัญ วุฒิการศึกษานักธรรม ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

การบริหารกิจการคณะสงฆ์	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านการปกครอง	พระสงฆ์บางรูปขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักพระธรรม วินยขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนไม่มีการสรุปผลการทำงานให้เป็นรูปธรรม	ในแต่ละวัดควรกวาดขันให้พระสงฆ์ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนควรมีการสรุปผลในการทำงานให้เป็นรูปธรรมทุกครั้ง
ด้านการศึกษา	การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อจำกัดในการ สนับสนุนคณะสงฆ์ขาดแคลนบุคลากรที่จะปฏิบัติ หน้าที่ในการเผยแผ่ความรู้ทางพระพุทธศาสนา อยู่ขาดรางวัลจูงใจ แก่ครูผู้สอน และนักเรียนที่สอบ	ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการศึกษา แก่พระสงฆ์สามเณรทั้งทางโลกและทางธรรม ควรมีการฝึกอบรมบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมสั่งสอน พระธรรมวินัยมากขึ้น ควรมีการจัดตั้งทุนสนับสนุนให้แก่ครูผู้สอน และนักเรียนที่สอบได้

ตารางที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี (ต่อ)

การบริหารกิจการคณะสงฆ์	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านการศึกษา สงเคราะห์	มีงบการเงินประมาณการสนับสนุนทางด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ไม่เพียงพอ พระสงฆ์ให้ความร่วมมือรับผิดชอบในงานศึกษาสงเคราะห์น้อย มีบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ	จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุ สามเณรและบุตร หลานของชุมชน คณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญกับงานศึกษาสงเคราะห์ให้มากขึ้น ควรมีการจัดฝึกอบรมบุคลากรในคณะสงฆ์ให้มีความรู้ความสามารถ
ด้านการเผยแผ่ พระศาสนา	การบรรยายธรรมหรือแสดงธรรมเทศนาในวันสำคัญทางศาสนาไม่สม่ำเสมอ พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่มีจำนวนน้อย พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีน้อย	ให้มีการจัดกิจกรรมทางการพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ ควรมีโครงการฝึกอบรมพระสงฆ์เพื่อทำหน้าที่เผยแผ่ ควรมีโครงการฝึกอบรมพระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่ให้มีความรู้ด้าน เทคโนโลยีมากขึ้น
ด้านการ สาธารณูปการ	การบูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะมีการสนับสนุนไม่เพียงพอ มีงบประมาณในการก่อสร้างและปฏิสังขรณ์อาคารสถานที่น้อย ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับการก่อสร้างปฏิสังขรณ์ภายในวัดน้อย	ควรมีการดูแลปฏิสังขรณ์อาคารสถานที่ภายในวัดให้มากขึ้น ควรมีการจัดหาทุนปฏิสังขรณ์เสนาสนะอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับการก่อสร้างปฏิสังขรณ์ภายในวัด
ด้านการสาธารณ สงเคราะห์	ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนจะมีข้อจำกัดตามเงื่อนไขของการดำรงชีพในยุคปัจจุบัน ราชการส่วนใหญ่ขาดการให้ความร่วมมือกับทางวัดบางวัด ไม่มีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือและประสานงานให้กับทางวัด	ควรจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างวัดและชุมชน ควรจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างวัดและหน่วยงานราชการ ควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่และชาวบ้านมีส่วนร่วมกับทางวัดมากขึ้น

จากตารางที่ 3 พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถาม การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ตามข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านการปกครอง คือ 1) พระสงฆ์บางรูปขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามหลักพระธรรม วินัยขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนไม่มีการสรุปผลการทำงานให้เป็นรูปธรรม

2) ในแต่ละวัดควรกวาดขันให้พระสงฆ์ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัดกับชุมชนควรมีการสรุปผลในการทำงานให้เป็นรูปธรรมทุกครั้ง

ด้านการศาสนาศึกษา คือ 1) การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อจำกัดในการสนับสนุนคณะสงฆ์ขาดแคลนบุคลากรที่จะปฏิบัติ หน้าที่ในการเผยแผ่ความรู้ทางพระพุทธศาสนาอยู่ขาดรางวัลจูงใจ แก่ครูผู้สอนและนักเรียนที่สอบ 2) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนการศึกษาแก่พระสงฆ์สามเณรทั้งทางโลกและ ทางธรรม ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมสั่งสอน พระธรรมวินัยมากขึ้น ควรมีการจัดตั้งทุนสนับสนุนให้แก่ครูผู้สอนและนักเรียนที่สอบได้

ด้านการศึกษาสงเคราะห์ คือ 1) มีงบการเงินประมาณการสนับสนุนทางการศึกษาของคณะสงฆ์ไม่เพียงพอ พระสงฆ์ให้ความร่วมมือรับผิดชอบในงานศึกษาสงเคราะห์น้อย มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ 2) จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการศึกษาของพระภิกษุ สามเณรและบุตร หลานของชุมชน คณะสงฆ์ควรให้ความสำคัญกับงานศึกษาสงเคราะห์ให้มากขึ้น ควรมีการจัดฝึกอบรมบุคลากรในคณะสงฆ์ให้มีความรู้ความสามารถ

ด้านการเผยแผ่พระศาสนา คือ 1) การบรรยายธรรมหรือแสดงธรรมเทศนาในวันสำคัญทางศาสนาไม่ สม่าเสมอ พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่มีจำนวนน้อย พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่มีความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีน้อย 2) ให้มีการจัดกิจกรรมทางการพระพุทธศาสนาอย่างสม่ำเสมอ ควรมีโครงการฝึกอบรมพระสงฆ์เพื่อทำหน้าที่เผยแผ่ ควรมีโครงการฝึกอบรมพระสงฆ์ที่ทำหน้าที่เผยแผ่ให้มีความรู้ด้าน เทคโนโลยีมากขึ้น

ด้านการสาธารณูปการ คือ 1) การบูรณะปฏิสังขรณ์เสนาสนะมีการสนับสนุนไม่เพียงพอ มีงบประมาณในการก่อสร้างและปฏิสังขรณ์อาคารสถานที่น้อย ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับการก่อสร้างปฏิสังขรณ์ภายในวัดน้อย 2) ควรมีการดูแลปฏิสังขรณ์อาคารสถานที่ภายในวัดให้มากขึ้น ควรมีการจัดหาทุนปฏิสังขรณ์เสนาสนะอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดทำแผนพัฒนาเกี่ยวกับการก่อสร้างปฏิสังขรณ์ภายในวัด

ด้านการสาธารณสงเคราะห์ คือ 1) ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนจะมีข้อจำกัดตามเงื่อนไขของการ ดำรงชีพในยุคปัจจุบัน ราชการส่วนใหญ่ขาดการให้ความร่วมมือกับทางวัดบางวัด ไม่มีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือและประสานงานให้กับทางวัด 2) ควรจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างวัดและชุมชน ควรจัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างวัดและหน่วยงานราชการ ควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่และชาวบ้านมีส่วนร่วมกับทางวัดมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1. ความคิดเห็นของพระสงฆ์ในการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ความคิดเห็นของพระสงฆ์ในการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นพระสงฆ์ในการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี คือ ด้านการศึกษา สงเคราะห์ และด้านการสาธารณสงเคราะห์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการปกครอง ด้านการเผยแผ่ พระศาสนา ด้านการศาสนศึกษา และด้านการสาธารณูปการอยู่ในระดับมากที่สุด เห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการวรชिरดินทร์ ธมฺมสรโณ (ภักระธรรมวงศ์) (2561) ได้วิจัยเรื่อง “การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักพรหมวิหารธรรมของพระสังฆาธิการในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่า 1. การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักพรหมวิหารธรรมของพระสังฆาธิการในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านอุเบกขา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านภรรณา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักพรหมวิหารธรรมของพระสังฆาธิการในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ ได้แก่ ตำแหน่ง อายุ พรรษา และการศึกษามีผลให้ความคิดเห็นที่มีต่อการปกครองตามหลักพรหมวิหารธรรมของพระสังฆาธิการในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักพรหมวิหารธรรมของพระสังฆาธิการในอำเภอบางคนที่ จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า 3.1 ด้านเมตตา ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาควรให้ความรักและเมตตาผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเสมอภาค ไม่ลำเอียง 3.2 ด้านกรุณา ได้แก่ เจ้าอาวาสควรประกาศให้พระภิกษุสามเณรทราบเกี่ยวกับขอบเขตและข้อกำหนดการจัดสรรสวัสดิการ 3.3 ด้านมุทิตา ได้แก่ การให้คุณและให้โทษแก่บุคลากรควรมีความเป็นธรรม เสมอภาคกันทุกฝ่าย ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก 3.4 ด้านอุเบกขา ได้แก่ เจ้าอาวาสควรวางตัวเป็นกลางเมื่อเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งขึ้น ไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นคู่กรณีกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย อายุ พรรษา วุฒิสายสามัญ และวุฒิการศึกษานักธรรม ที่แตกต่างกัน การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูพิพิธพัฒนโกศล (รัชชัย ญาณวีโร) (2561) ได้วิจัยเรื่อง “การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอภิธานิยธรรม: กรณีศึกษา พระสังฆาธิการอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม” ผลการวิจัยพบว่า 1. การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอภิธานิยธรรม: กรณีศึกษาพระสังฆาธิการ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านพร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุม และทำกิจที่สงฆ์ต้องทำ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านตั้งใจอยู่ว่าเพื่อนภิกษุสามเณรเป็นผู้มีศีล ซึ่งยังไม่มาสู่อาวาสขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่เป็นสุข อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 2. ผลการเปรียบเทียบความเห็นที่มีต่อการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอภิธานิยธรรม: กรณีศึกษาพระสังฆาธิการอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า สถานภาพ อายุ พรรษา และการศึกษา มีผลให้ความคิดเห็นที่มีต่อการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอภิธานิยธรรม : กรณีศึกษาพระสังฆาธิการอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3. ปัญหา อุปสรรคการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอภิธานิยธรรม: กรณีศึกษาพระสังฆาธิการอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ เน้นการประชุมเพื่อรับนโยบาย การไม่สามารถรักษาเวลาของการประชุมได้ ไม่ค่อยมีเอกสารประกอบการประชุม ผู้บวชใหม่ไม่ค่อยรู้พระวินัย ขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อบังคับภายในพระภิกษุสามเณรที่มีกิริยามารยาทเรียบร้อยไม่ค่อยได้รับการชื่นชมต่อหน้าสาธารณชน การไม่มีบทลงโทษที่เด็ดขาด ภาวะความเป็นเด็กของสามเณร วัดบางวัดไม่ได้รับการรักษาความสะอาด ไม่มีที่พักหรือห้องที่จัดไว้เฉพาะสำหรับอาคันตุกะ และข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอภิธานิยธรรม: กรณีศึกษาพระสังฆาธิการอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นโดยเสมอภาคกัน การเคารพรอบเวลาตามระเบียบของที่ประชุม การจัดทำเอกสารประกอบการประชุม การจัดทำรายงานการประชุมพร้อมเสนอที่ประชุมรับรอง การส่งเสริมการศึกษาพระวินัยตั้งแต่แรกบรรพชาอุปสมบท การกำหนดระเบียบภายในวัดโดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของพระภิกษุสามเณรภายในวัด การยกย่องพระภิกษุและสามเณรที่มีกิริยามารยาทเรียบร้อย การลงโทษแก่พระภิกษุสามเณรที่ไม่ให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส การส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักเมตตาในพรหมวิหารธรรม การอบรมศิษย์วัดเป็นประจำ การอบรมสามเณรให้มีกิริยาเรียบร้อย การรักษาความสะอาดภายในบริเวณวัด การส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักสาราณียธรรม และการจัดที่พักสำรองไว้รองรับพระภิกษุอาคันตุกะ

องค์ความรู้

1) องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ที่พึงประสงค์ดังนี้

ด้านการปกครอง เจ้าอาวาสมีการปกครอง โดยยึดหลักตามพระธรรมวินัยและเป็นข้อปฏิบัติ มีการจัดประชุมเพื่ออบรมสั่งสอนด้านวัตรปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย บางวัดขาดผู้ช่วยเจ้าอาวาส ขาดผู้ช่วย เหลือในการทำงาน จึงต้องทำงานด้วยตัวเอง

ด้านการปกครอง เจ้าอาวาสมีการปกครอง โดยยึดหลักตามพระธรรมวินัยและเป็นข้อปฏิบัติ มีการจัดประชุมเพื่ออบรมสั่งสอนด้านวัตรปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย บางวัดขาดผู้ช่วยเจ้าอาวาส ขาดผู้ช่วย เหลือในการทำงาน จึงต้องทำงานด้วยตัวเอง

ด้านการศึกษาสงเคราะห์ เปิดสอนธรรมศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เข้ามาศึกษา ตั้งกองทุนสงเคราะห์การศึกษาแก่เด็ก และเยาวชน มีการสนับสนุนการแจกทุนแก่นักเรียน ตามกรณีของแต่ละวัด

ด้านการเผยแผ่พระศาสนา มีการส่งเสริมการไหว้พระสวดมนต์ และอบรมให้ความรู้เรื่อง ศาสนพิธีแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป จัดให้มีหนังสือไหว้พระสวดมนต์ เพื่อผู้รักาศิลป ธรรมได้อ่านได้ศึกษาตามความเหมาะสม ขาดบุคลากรในการเผยแผ่

ด้านการสาธารณูปการ การวางแผนด้านการจัดการก่อสร้าง ศาสนสถาน อาคารเสนาสนะ ในวัดมีการตั้งกองทุนสงเคราะห์การศึกษาแก่เด็ก และเยาวชนทุกระดับชั้น การจัดการควบคุม สิ่งก่อสร้างภายในวัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย มีการช่วยเหลือวัดที่ขาดแคลน

ด้านการสาธารณสงเคราะห์ อำนวยความสะดวกให้แก่พุทธศาสนิกชนในการเข้าวัดทำบุญ จัดสร้างถนนภายในวัดให้สะดวกแก่การเดินช่วยเหลือในด้านการสาธารณสงเคราะห์เป็นเนื่องน้อยอยู่ เสมอ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มี ข้อเสนอแนะที่มาจากผลการวิจัย สรุปเป็นประเด็นดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) คณะสงฆ์ควรประสานงานร่วมมือกันกับพระสงฆ์ในเขตปกครองในการ กำหนดมาตรฐาน ในการปกครอง โดยบูรณาการหลักการปกครองแบบพุทธธรรม

2) คณะสงฆ์ควรประสานงานจัดตั้งหน่วยงานให้ความรู้เกี่ยวกับ ปกครองให้แก่เจ้าอาวาส หรือพระสงฆ์ในเขตปกครองให้เข้าใจหลัก การปกครองคณะสงฆ์ โดยใช้ องค์กร 6

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) คณะสงฆ์ควรปรับปรุงเนื้อหาให้มีความหลากหลายน่าสนใจเหมาะสมกับพระสงฆ์ในการ บริหารกิจการคณะสงฆ์

2) คณะสงฆ์ควรพัฒนาหลักการปกครองการบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้ตอบสนองกับความต้องการของพระสงฆ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

2) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาระบบการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยพระราชบัญญัติกฎระเบียบและคำสั่งของคณะสงฆ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ.(2551). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- พระครูพิพิธพัฒนโกศล (ธวัชชัย ญาณวีโร). (2561). *การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักอปริหานิยธรรม: กรณีศึกษา พระสังฆาธิการอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2545). *ทศวรรษธรรมทัศน์พระธรรมปิฎก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมสภา.
- พระอธิการวรชิรินันท์ ธมฺมสรโณ (ภัทรธรรมวงศ์). (2561). *การปกครองคณะสงฆ์ตามหลักพรหมวิหารธรรมของพระสังฆาธิการในอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. (2561). *ทะเบียนพระสงฆ์จำพรรษาอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี*. ราชบุรี: สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี.

การส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

THE ENCOURAGEMENT OF ARCHAEOLOGICAL SITE CONSERVATION OF THE SANGHA IN MUEANG DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE

พระปิยวัฒน์ อินทปญโญ

วัดเกาะลอย จังหวัดราชบุรี

E-mail: mmm_2527@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถาน เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ และศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี พบว่า การส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถาน ภาพรวม อยู่ระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ ดังนั้น ควรรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาโบราณสถานร่วมกับทางวัด ควรรณรงค์ให้พุทธศาสนิกชนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อการบูรณะโบราณสถาน

คำสำคัญ: การส่งเสริม; การอนุรักษ์โบราณสถาน; คณะสงฆ์

Abstract

This article was to study the encouragement of archaeological site conservation, to compare the monk's opinion and to study the problems, obstacles and suggestions of the encouragement of archaeological site conservation of the Sangha in Mueang district, Ratchaburi province, using Mixed Methods. Findings were the encouragement of archaeological site conservation showed that overall at high level. The person factors for example, age, year of monkhood, general education background influenced the opinions on encouraging archaeological site conservation to have statistically significant differences in overall at 0.01 levels. Problems and obstacles were that lack of personal and lack of budget. Further, that temples should arrange the site conservation campaign to encourage lay persons to participate in archaeological site preservation and donate money for archaeological site restoration.

Keywords: Encouragement; Archaeological Site Conservation; The Sangha

บทนำ

โบราณสถานเป็นอาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่มีความเก่าแก่ ที่มนุษย์สร้างขึ้น มีประวัติความเป็นมาที่เป็นประโยชน์ทางด้านศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ หรือมีร่องรอยกิจกรรมของมนุษย์ปรากฏอยู่ (กรมศิลปากร, 2553) โบราณสถานเป็นทรัพย์สินสมบัติทางวัฒนธรรมของคนรุ่นก่อนที่ตกทอดมาให้คนรุ่นหลัง (สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร, 2550) นับเป็นมรดกอันสำคัญที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้ให้กับแผ่นดิน อันแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมืองในยุค นั้น โบราณสถานจึงมีความสำคัญต่อท้องถิ่นและประเทศชาติอย่างยิ่ง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการเมืองการปกครอง โบราณสถานมีคุณค่าสมควรแก่การเอาใจใส่ดูแลรักษาไว้เป็นมรดกสำหรับคนรุ่นหลังให้ได้สัมผัสและชื่นชมความสำคัญในคุณค่า ซึ่งมีได้อยู่ที่การตีราคาเป็นมูลค่า หากแต่อยู่ที่ไม่อาจหาสิ่งที่มีคุณค่าทางจิตใจและความภาคภูมิใจอื่นทดแทนได้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544)

ราชบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางของประเทศไทย และจากการศึกษาและชุดค้นของนักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี พบว่า ดินแดนแถบลุ่มแม่น้ำแม่กลองแห่งนี้เป็นถิ่นฐานที่อยู่อาศัยของคนหลายยุคหลายสมัย และมีความรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีต จากหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุ ทำให้เชื่อได้ว่ามีผู้คนตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณนี้ตั้งแต่ยุคหินกลาง ตลอดจนได้ค้นพบเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่อำเภอเมืองราชบุรี เช่น เศียรพระพุทธรูปสมัยโบราณต่าง ๆ ซึ่งหลักฐานต่าง ๆ เหล่านี้ได้ตั้งแสดงที่ “พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี”

อย่างไรก็ตาม พระสงฆ์ผู้จำพรรษาในวัดแต่ละแห่งนั้น นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ต่อชุมชนทางด้านศาสนกิจและพิธีกรรมแล้ว ยังมีบทบาทด้านส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมอีกด้วย เพราะสมบัติทรัพย์สินภายในวัดหลายอย่างเป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางวิชาการและวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งคณะสงฆ์ได้ดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดี เมื่อเกิดความเสื่อมโทรมลงก็ได้ทำการบูรณะซ่อมแซม รวมทั้งได้ให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการอนุรักษ์แหล่งโบราณสถานอีกด้วย แต่ปัญหาที่ปรากฏ คือ พระสงฆ์ยังขาดความรู้เฉพาะทางเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน (พระมหาญาณวัฒน์ รัตตะพนโน, 2548)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวนี้ ประกอบกับ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี” เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ที่รับจากการวิจัยเป็นข้อมูลทางวิชาการสำหรับการพัฒนาการดำเนินงานตามภารกิจด้านการสาธารณูปการของคณะสงฆ์ สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ (มหานิกาย) ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 429 รูป คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (สุรียรี ศิริโกศาภิรมย์, 2546) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 207 รูป เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 7 รูป เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความคาดหวังของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังของพระสงฆ์ที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยรวม

(n=207)

การส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์	ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการสงวนรักษา	4.39	0.388	มาก
ด้านการบูรณะ	4.34	0.411	มาก
ด้านปฏิสังขรณ์	4.32	0.421	มาก
ด้านเสริมความมั่นคงแข็งแรง	4.42	0.393	มาก
โดยรวม	4.37	0.352	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พระสงฆ์มีความคาดหวังต่อพระสงฆ์ต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.352) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านเสริมความมั่นคงแข็งแรง ด้านการสงวนรักษา ด้านการบูรณะ และด้านปฏิสังขรณ์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของพระสงฆ์ต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังที่มีต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ปัจจัยส่วนบุคคล	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
			การวิจัย	ยอมรับ
อายุ	4.630**	0.001	✓	
พรรษา	5.741**	0.004	✓	
วุฒิการศึกษาสามัญ	21.798	0.000	✓	
วุฒิศึกษานักธรรม	3.652*	0.013	✓	

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ พรรษา วุฒิการศึกษาสามัญวุฒิศึกษานักธรรม ต่างกัน มีความคาดหวังต่อพระสงฆ์ต่อการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

การอนุรักษ์โบราณสถาน	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านการสงวนรักษา	บางวัดขาดบุคลากรสงฆ์ในการดูแลรักษาโบราณสถานหรือมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ	รณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาโบราณสถานร่วมกับทางวัด
ด้านการบูรณะ	ขาดงบประมาณสนับสนุนในการบูรณะ	เปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อการบูรณะโบราณสถาน
ด้านปฏิสังขรณ์	บางวัดไม่มีกองทุนสำหรับการปฏิสังขรณ์โบราณสถาน	รณรงค์ให้ทุกวัดที่มีโบราณสถานตั้งอยู่ในพื้นที่ได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการปฏิสังขรณ์โบราณสถานเป็นการเร่งด่วน

ตารางที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี (ต่อ)

การอนุรักษ์ โบราณสถาน	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านเสริมความมั่นคง แข็งแรง	บางวัดไม่ดูแลโบราณสถานให้ มั่นคงแข็งแรงด้วยเข้าใจผิดว่าเป็น หน้าที่กรมศิลปากรเท่านั้น	ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้าน โบราณสถานและโบราณวัตถุ แก่พระภิกษุและสามเณรให้ มากยิ่งขึ้น

จากตารางที่ 3 พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถาม การส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ตามข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านการสงวนรักษา คือ 1) บางวัดขาดบุคลากรสงฆ์ในการดูแลรักษาโบราณสถานหรือไม่เพียงพอต่อความต้องการ 2) รณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาโบราณสถานร่วมกับทางวัด

ด้านการบูรณะ คือ 1) ขาดงบประมาณสนับสนุนในการบูรณะ 2) เปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อการบูรณะโบราณสถาน

ด้านวิสัยทัศน์ คือ 1) บางวัดไม่มีกองทุนสำหรับการปฏิสังขรณ์โบราณสถาน 2) รณรงค์ให้ทุกวัดที่มีโบราณ-สถานตั้งอยู่ในพื้นที่ได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการปฏิสังขรณ์โบราณสถานเป็นการเร่งด่วน

ด้านบุคลิกภาพ คือ 1) บางวัดไม่ดูแลโบราณสถานให้มั่นคงแข็งแรงด้วยเข้าใจผิดว่าเป็นหน้าที่กรมศิลปากรเท่านั้น 2) ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุแก่พระภิกษุและสามเณรให้มากยิ่งขึ้น

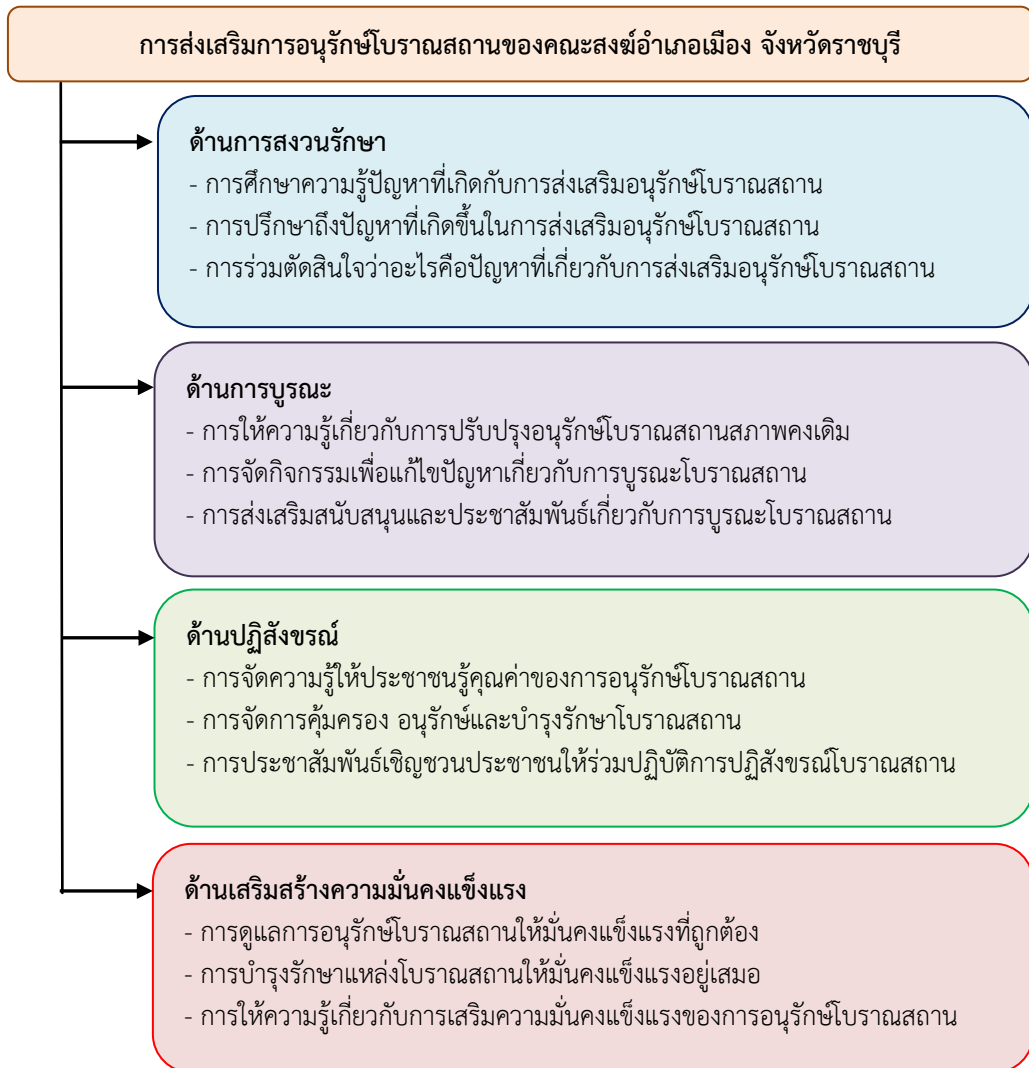
อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า คณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีการอนุรักษ์โบราณสถานโดยครอบคลุมภารกิจทุกด้านของการอนุรักษ์ ซึ่งประกอบด้วย การสงวน การรักษา การบูรณะ และการปฏิสังขรณ์ ซึ่งทุก ๆ ภารกิจล้วนมีเป้าหมายเพื่อดูแลรักษาและป้องกันศาสนสถานซึ่งโดยอายุหรือโดยลักษณะแห่งการก่อสร้างหรือโดยหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของศาสนสถานนั้นเป็นประโยชน์ทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ ในรูปแบบของโบราณสถาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดเกษม จตฺตสมฺปนฺโน (2554) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุในอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ โดยฐานะผู้นำจิตวิญญาณของชุมชน เกิดเนื่องจากความเป็นผู้มีพื้นฐานทางจิตใจที่รักการทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และชอบเสียสละ ดังนั้น เมื่อพระสงฆ์ได้ออกจุดดั่งคไปในพื้นที่ต่าง ๆ จึงปลูกเร้าพื้นฐานทางจิตใจและพยายามผลักดันให้เกิดการพัฒนาชนบท

เพื่อประโยชน์สุขของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร เพชรทอง (2548) ได้วิจัยเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายในการรักษา คัมภีร์โบราณสถาน ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504” ผลการวิจัยพบว่า กรมศิลปากรเป็นองค์กรภาครัฐเพียงหน่วยงานเดียวที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และคัมภีร์โบราณสถาน โบราณวัตถุ แหล่งโบราณคดี มีหน้าที่บังคับการให้เป็นไปตามมาตรการทางกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งไม่อาจดำเนินการได้ทั่วถึงครบทุกพื้นที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระ เปล่งรศมี (2543) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์โบราณสถาน ในจังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่พระสงฆ์มีบทบาทมากที่สุดในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ คือ การให้ความร่วมมือต่อหน่วยงานที่มาทำการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ส่วนบทบาทที่กระทำน้อยที่สุดคือการเข้าร่วมเป็นสมาชิกหรือกรรมการชมรมหรือกลุ่มเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภชัย สนธิรักษ์ (2549) ได้วิจัยเรื่อง “ศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งโบราณสถานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระดู่ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ และคณะ (2550) ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาศาสนสถานที่สำคัญต่อการอนุรักษ์การท่องเที่ยวของวัดในกรุงเทพฯ” ผลการวิจัยพบว่า ศาสนสถานมีความสำคัญในฐานะเป็นแหล่งยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ ศาสนสถาน ดังกล่าวยังมีความสำคัญในแง่เป็นสิ่งแวดล้อมถึงความศรัทธา แสดงประวัติศาสตร์และบริบทความเชื่อของคนในช่วงเวลาของการสร้างศาสนสถานด้วย นักท่องเที่ยวชาวไทยจะเข้ามาทัศนศึกษา เพื่อเป้าหมายทางศาสนา ส่วนนักท่องเที่ยวต่างประเทศจะเข้ามาทัศนศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและความเชื่อของคนไทยในอดีตและคนไทยในปัจจุบัน ซึ่งศาสนสถานจะสะท้อนมิติทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของคนไทยได้อย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลี แก้วตาพิทย์ (2550) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ ในจังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีบทบาทมากที่สุดในด้านการดูแลทำความสะอาดโบราณสถานและโบราณวัตถุที่มีอยู่ในวัด และบทบาทที่พระสงฆ์ปฏิบัติน้อยที่สุดคือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการป้องกันและการอนุรักษ์แก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ ควรเป็นหน้าที่รับผิดชอบของทุกฝ่ายทั้งพระสงฆ์ ประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรพรรณ นกเอี้ยงทอง, สมใจ เกาต์วง และสุทิศ ไพบูลย์ วัฒนกิจ (2560) ได้วิจัยเรื่อง “การออกแบบสารสนเทศเพื่อการจัดการองค์พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบสารสนเทศเพื่อการจัดการองค์พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเป็นกระบวนการที่สามารถใช้เป็นแหล่งเผยแพร่เพื่อการศึกษาการเรียนรู้เรื่ององค์พระปฐมเจดีย์ ต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ กุลวินิจฉัย (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์พระพุทธรูปในฐานะปูชนียวัตถุของชาวพุทธสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช” จาก

ผลการวิจัยพบว่า ประติมากรรม เจดีย์ พระปฎิมา มีขึ้นภายหลังพระปรีณิพพานหลายร้อยปี โดยพระพุทธรูปในลังกาได้รับจากอินเดีย อย่างไรก็ตาม คำว่ารูปปฏิมาและพระปฎิมาไม่ใช่พระพุทธรูป แต่เป็นพระเจดีย์คือรตนะที่เสมอด้วยพระตถาคต

องค์ความรู้

ภาพที่ 1 การส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

การส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถานของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย ด้านการสงวนรักษา ได้แก่ การศึกษาความรู้ปัญหาที่เกิดกับการส่งเสริมอนุรักษ์โบราณสถาน การปรึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการส่งเสริมอนุรักษ์โบราณสถาน และการร่วมตัดสินใจว่าจะอะไรคือปัญหาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอนุรักษ์โบราณสถาน ด้านการบูรณะ ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุง

อนุรักษ์โบราณสถานสภาพคงเดิม การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบูรณะโบราณสถาน และการส่งเสริมสนับสนุนและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบูรณะโบราณสถาน ด้านปฏิสังขรณ์ ได้แก่ การจัดความรู้ให้ประชาชนรู้คุณค่าของการอนุรักษ์โบราณสถาน การจัดการคุ้มครอง อนุรักษ์และบำรุงรักษาโบราณสถาน และการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนให้ร่วมปฏิบัติในการปฏิสังขรณ์โบราณสถาน ด้านเสริมความมั่นคงแข็งแรง ได้แก่ การดูแลการอนุรักษ์โบราณสถานให้มั่นคงแข็งแรงที่ถูกต้อง การบำรุงรักษาแหล่งโบราณสถานให้มั่นคงแข็งแรงอยู่เสมอ และการให้ความรู้เกี่ยวกับการเสริมความมั่นคงแข็งแรงของการอนุรักษ์โบราณสถาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) คณะสงฆ์อำเภอเมืองราชบุรี ควรร่วมมือกับ สำนักโบราณสถานราชบุรีที่ ๑ ในการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถานแก่พระสงฆ์ทุกวัดเป็นประจำทุกปี
- 2) คณะสงฆ์อำเภอเมืองราชบุรี ควรร่วมมือกับ สำนักโบราณสถานราชบุรีที่ ๑ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดราชบุรี และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี ในการจัดทำคู่มือการอนุรักษ์โบราณสถานจังหวัดราชบุรีสำหรับพระสงฆ์

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) วัดควรรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาโบราณสถานร่วมกับทางวัด
- 2) วัดควรรณรงค์ให้พุทธศาสนิกชนร่วมบริจาคทรัพย์เพื่อการบูรณะโบราณสถาน
- 3) วัดควรรณรงค์ให้ทุกวัดที่มีโบราณสถาน ได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานโดยเร่งด่วน
- 4) วัดควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุแก่พระภิกษุและสามเณรให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภูมิปัญญาท้องถิ่นในการอนุรักษ์โบราณสถาน
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์โบราณสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของวัด

เอกสารอ้างอิง

- กรมศิลปากร. (๒๕๕๓). *การอนุรักษ์โบราณสถาน: การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.
- _____. (๒๕๔๔). *คู่มือถวายความรู้แด่พระสงฆ์ในการดูแลรักษามรดกทางศิลปวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมาพันธ์.

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544). คู่มือการจัดทัศนศึกษาสำหรับเยาวชน. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- จิรวรรณ นกเอี้ยงทอง, สมใจ เกาต์วง และสุทิศ ไพบูลย์วัฒนกิจ. (2560). การออกแบบสารสนเทศ เพื่อการจัดการองค์พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม (รายงานการวิจัย). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ และคณะ. (2550). ศึกษาศาสนสถานที่สำคัญต่อการอนุรักษ์การท่องเที่ยวของวัด ในกรุงเทพฯ (รายงานการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปลัดเกษม ฐิตสมปนโน. (2554). บทบาทพระสงฆ์ในการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุในอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเพชรพร โชติวิโร (2554). ศึกษากระบวนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น: กรณีศึกษาวัดร่องเม้ง จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาญาณวัฒน์ จตฺตพณฺโน. (2548). บทบาทพระสงฆ์ในการอนุรักษ์โบราณสถานใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วีระ เปล่งรัศมี. (2543). บทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์โบราณสถานในจังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภชัย สนธิรักษ์. (2549). ศักยภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แหล่งโบราณสถาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระดู่ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาลี แก้วดาทิพย์. (2550). บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักโบราณคดี กรมศิลปากร. (2550). แนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานสำหรับพระสงฆ์. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน.
- สุนทร เพชรทอง. (2548). มาตรการทางกฎหมายในการรักษา คุ้มครองโบราณสถานตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

**รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์
ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
THE MODEL OF DISSEMINATION OF BUDDHIST MONKS
AT U-THAI DISTRICT, AYUTHAYA PROVINCE**

พระพัฒนพงษ์ ภัทรพันธุ์
วัดร่มโพธิ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
E-mail: pattanapong.5048@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น เปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีพบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาภาพรวมอยู่ระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ปัญหาอุปสรรค คือ พระสงฆ์ขาดงบประมาณ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการบรรยายธรรม

คำสำคัญ: รูปแบบ; เผยแผ่; พระพุทธศาสนา.

Abstract

This research article was to study the level of the monks opinions to compare the monks and problems obstacles and recommendations for the model Buddhism Dissemination of Buddhist monks at U-Thai District Ayutthaya Province. Methodology was the mixed methods Findings the monks were the level of opinions the model Buddhism Dissemination plan by overall, Base on difference is not found to be different rejecting the research hypothesis. Problems and obstacles were that should be support from administrative have knowledge and experiences.

Keywords: model; Dissemination; Municipality

บทนำ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้นจากอดีตในสมัยพุทธกาลเจริญเติบโตมาอย่างยั่งยืนจวบจนทุกวันนี้เป็นหน้าที่ของพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนที่นับถือพระพุทธศาสนาที่ช่วยกันจรรโลงไว้เพื่อให้พระพุทธศาสนายังคงอยู่ตลอดไปตราบนานเท่านานเพื่อความผาสุกของมวลมนุษยชาติและชาวโลก (พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2559) องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงทำให้เกิดอกุศลกรรมเกิดขึ้น เช่น ความโลภ ความหลง ความมัวเมา ความริษยา ความมีทิฐิมานะ ซึ่งดี ซึ่งเด่นในลาภ ยศ สรรเสริญต่างๆ เหล่านี้เป็นต้น เพราะขาดการขัดเกลาจิตใจ ฉะนั้น พระสงฆ์จึงมีบทบาท

หน้าที่โดยตรงให้ความรู้และอบรมทางด้าน จิตใจ สอนหลักธรรม นำไปประพฤติ ปฏิบัติเพื่อพัฒนาในการใช้ชีวิตประจำวัน มีข้อเท็จจริงที่แสดงว่า พระสงฆ์ที่เป็นองค์ ส่วนมากมักทำการเทศน์หรือถ่ายทอดพุทธธรรม โดยขาดหลักการและวิธีการ ตลอดจนรูปแบบที่เหมาะสม ไม่ได้วิเคราะห์ผู้ฟัง อีกทั้งยังขาดความรู้และประสบการณ์ในด้านการพูด ต่อหน้าสาธารณชน (พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมโล, 2561) หรือใช้ศัพท์ภาษาบาลีที่ยากเกินไป นิทาน ประกอบ หรือการยกตัวอย่างที่ล้าสมัย นำเบื่อไม่เห็นจริงและไม่อาจเปรียบเทียบกับยุคสังคมปัจจุบัน ได้พระสงฆ์บางรูปยังนิยมเทศน์หรือบรรยายธรรมโดยใช้ทำนองนิทานแบบโบราณ จึงทำให้ไม่เกิด ประสิทธิผลในการสื่อสารหลักธรรมไปสู่ประชาชน (พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต, 2536) วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร เพราะเป็นวัดต้นแบบของวัดนักเทศน์ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, 2545) และยังสามารถผลิตพระนักเทศน์ที่มีคุณภาพทั่ว ประเทศไทย พร้อมทั้งเทคนิคและรูปแบบของวิธีการเผยแผ่ธรรมะในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับยุค ปัจจุบัน ตลอดจนการวางแผนเพื่อเป็นรากฐานรองรับความเจริญเติบโตในอนาคตรวมถึงเคล็ดลับ รูปแบบและวิธีในการนำเสนอเนื้อหาสาระหลักธรรมต่อพุทธศาสนิกชนทั่วไปตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้ง ภาครัฐและเอกชน ให้เกิดความน่าสนใจ (คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาจิต, 2518) โดยเฉพาะ พระสงฆ์ สามเณร ที่สนใจและเกี่ยวข้องกับรูปแบบการเผยแผ่พุทธศาสนาต้องมีความ กระตือรือร้นศึกษาหาวิธีการ เพื่อเป็นแนวทางในการเผยแผ่หลักธรรมธรรมให้เจริญเติบโตอย่าง ต่อเนื่องให้เหมาะสมทันยุคทันสมัย และได้มีวิธีการหา เทคนิครูปแบบวิธีการโน้มน้าวใจแก่พุทธศาสนิกทั่วไปให้ประพฤติปฏิบัติตามหลักธรรมได้ถูกต้องตามคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในเบื้องหน้าและประโยชน์อย่างยิ่งคือพระนิพพาน (เสฐียรพงศ์ วรรณปก, 2540)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นแบบผสานวิธี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดบุคลากรที่มีต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 352 รูป (คณะสงฆ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2561) ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับทั้งฉบับเท่ากับ 0.987 สุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโรยามาเน (Yamane, 1967) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 188 รูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เก็บข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแปรปรวนค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 รูปหรือคน โดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 1. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม

(n=188)

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ ในอำเภออุทัย	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ผู้สื่อสาร (Source)	4.08	0.503	มาก
2) สาร (Message)	4.18	0.552	มาก
3) ช่องทางการสื่อสาร (Channel)	4.11	0.688	มาก
4) ผู้รับสาร (Receiver)	3.97	0.630	มาก
รวม	4.09	0.483	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	ยอมรับ	ปฏิเสธ
อายุ	0.110	0.998	-	-	✓
พรรษา	2.528	0.083	-	-	✓
วุฒิการศึกษานักธรรม	0.620	0.603	-	-	✓
วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม	0.763	0.516	-	-	✓
วุฒิการศึกษาสามัญ	1.960	0.144	-	-	✓

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพบว่า พระสงฆ์ที่มี อายุ พรรษา วุฒิการศึกษานักธรรม วุฒิการศึกษาเปรียญธรรม วุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1) ผู้ส่งสาร (Source)	พระสงฆ์ยังขาดความมั่นใจในการพูดต่อหน้าสาธารณชน	ควรผ่านกระบวนการฝึกอบรมและเทคนิคต่าง ๆ ในการบรรยายธรรมต่อหน้าสาธารณชนให้มาก
2) สาร (Message)	การบรรยายธรรมโดยไม่อ้างพระไตรปิฎกหรือบาลีมารองรับหลักธรรมมีแต่เรื่องเดิม ๆ ซ้ำ ๆ ไม่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน	การบรรยายธรรมโดยอ้างพระไตรปิฎกหรือบาลีและเปลี่ยนเรื่องบรรยายใหม่ ๆ
3) สื่อ (Channel)	พระสงฆ์ยังขาดการประชาสัมพันธ์ในการบรรยายธรรมอย่างต่อเนื่อง	ควรเพิ่มช่องทางการบรรยายธรรมให้เข้าถึงทุกสาขาอาชีพ
4) ผู้รับสาร (Receiver)	ไม่มีการสำรวจกาย วาจา ใจ ในการการมาฟังธรรมะบรรยาย	ควรมีการสำรวจกาย วาจาและตั้งใจฟังอย่างสงบ

จากตารางที่ 3 พบว่า พระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถาม รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ส่งสาร (Source) คือ ควรผ่านกระบวนการฝึกอบรมและเทคนิคต่าง ๆ ในการบรรยายธรรมต่อหน้าสาธารณชนให้มาก

สาร (Message) คือ การบรรยายธรรมโดยอ้างพระไตรปิฎกหรือบาลีและเปลี่ยนเรื่องบรรยายใหม่ ๆ

สื่อ (Channel) คือ ควรเพิ่มช่องทางการบรรยายธรรมให้เข้าถึงทุกสาขาอาชีพ

ผู้รับสาร (Receiver) คือ ควรมีการสำรวจกาย วาจาและตั้งใจฟังอย่างสงบ

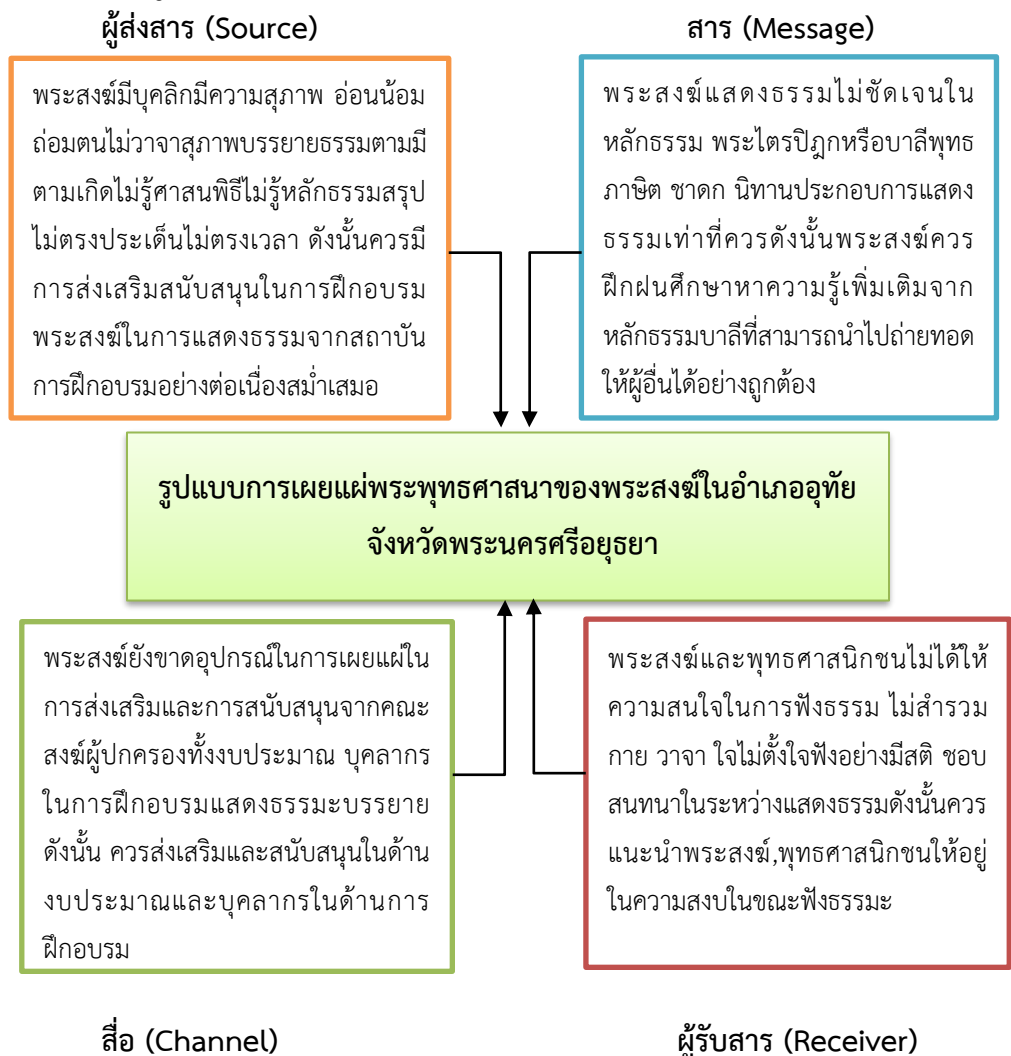
อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพระสงฆ์สามารถเรียนรู้หลักธรรมบาลีตลอดจนการฝึกอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ต่าง ๆ ในการบรรยายต่อหน้าสาธารณชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูอาทร ธัญญานุรักษ์ (2553) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารงานเผยแผ่ของพระสงฆ์กรณีศึกษาคณะสงฆ์ จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า การเผยแผ่ศาสนาธรรมเป็นการประกาศหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 5 ด้าน คือ จำแนกตาม อายุ พรรษา วุฒิการศึกษาขั้นต้น วุฒิการศึกษาปริญญาธรรม วุฒิการศึกษาสามัญต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาขลิต ขาตเมธี (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต” ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์ในจังหวัดภูเก็ตที่มีวุฒิ การศึกษาสามัญต่างกันเกี่ยวกับ บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดภูเก็ต ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

องค์ความรู้

1. องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของ พระสงฆ์ใน อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

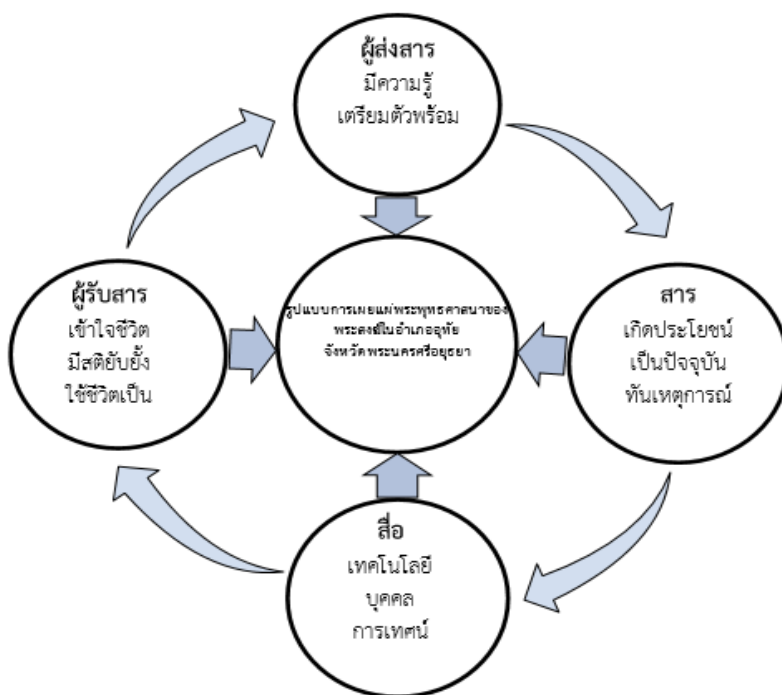
1. **ผู้ส่งสาร (Source)** พบว่า พระสงฆ์ผู้แสดงธรรมะบรรยายนั้น ต้องมีกิจกรรมารยาท เรียบร้อย สุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน วาจาสุภาพ เพราะเป็นด่านแรกในการวางตัวให้ผู้ฟังได้เห็น บุคลิกภาพในการวางตัวให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในการแสดงธรรมะในบรรยาย พระสงฆ์ผู้แสดง ธรรมะบรรยายจำเป็นต้องมี พุทเป็น ฟังเป็น เรียนเป็น จำแม่น มีอุบายให้แก่ผู้ฟัง มีไหวพริบ เป็นผู้ให้ ความรู้หลักธรรมในทางที่ดีเพื่อให้ได้น้อมนำหลักธรรมไปประพฤติปฏิบัติตามแนวทางพระพุทธศาสนา ให้เกิดประโยชน์สุขต่อครอบครัวและพุทธศาสนิกชนและได้มีโอกาสแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม

2. สาร (Message) พบว่า หลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่พระสงฆ์ผู้บรรยายธรรมในการแสดงธรรม ให้ผู้ฟังให้ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาเพราะขาดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง พระสงฆ์มีความรู้ การศึกษาทำให้ได้เรียนรู้มีความรู้ใหม่ ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ แก้ไขปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาไปในที่ดีขึ้น

3. สื่อ (Channel) พบว่า พระสงฆ์ผู้บรรยายธรรมใช้ช่องทางการสื่อสารในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาพระสงฆ์แสดงธรรมทุกวันพระและวันนักขัตฤกษ์ มุ่งให้เกิดประโยชน์แก่พุทธศาสนิกชนเป็นหลัก มีการแสดงธรรมที่ง่ายต่อการเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ พระสงฆ์มีแนวทางและวิธีการเผยแผ่ทางยุทูปและเฟสบุ๊ค ซึ่งเป็นที่นิยมมากทางโดยผ่านช่องทางโลกโซเชียล

4. ด้านผู้รับสาร (Receiver) พบว่า พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนทั่วไปซึ่งเปรียบเสมือนผู้รับสารในการบรรยายธรรมควรเตรียมตัว เมื่อมาฟังธรรมะบรรยายด้วยการสำรวม กาย วาจา ใจให้เรียบร้อย ตั้งใจฟังธรรมด้วยความเคารพ(ศีล) พิจารณาฟังธรรมโดยไตร่ตรอง(สมาธิ) ฟังแล้วให้เกิดประโยชน์(ปัญญา) ซึ่งผลที่ได้คือสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้และยังสามารถนำหลักธรรมคำสอนต่างๆ ที่ได้รับไปประพฤติปฏิบัติได้จริงทั้งตนเองและผู้อื่นหรืออีกนัยก็เป็นกาเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อีกทางหนึ่งด้วย

2) องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

1) ผู้ส่งสาร (Source) หมายถึง ผู้ส่งสารบรรยายธรรม เป็นผู้ให้ความรู้หลักธรรมในทางที่ดี เพื่อให้ได้น้อมนำหลักธรรมไปประพฤติปฏิบัติตามแนวทางพระพุทธศาสนาให้เกิดประโยชน์สุขต่อครอบครัวและพุทธศาสนิกชนและได้มีโอกาสแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามและยังทำให้พระพุทธศาสนาขยายวงกว้างเป็นปึกแผ่นแก่นุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและปฏิบัติตาม

2) สาร (Message) หมายถึง ข้อมูลหรือหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนาที่พระสงฆ์แสดงบรรยายธรรมต้องมีความรู้ในหลักธรรมอย่างถูกต้องแม่นยำโดยอ้างอิงพระไตรปิฎกพุทธสุภาษิต คติธรรม ชาดกเป็นเรื่องจริงมารองรับเหมาะสมกับเวลาและมีประโยชน์ต่อส่วนรวม ไม่บิดเบือนหลักธรรมคำสอน สามารถปฏิบัติได้จริงและชักชวนผู้อื่นให้น้อมนำไปปฏิบัติตามกำลังความสามารถแห่งศรัทธาการปฏิบัติ

3) สื่อ (Channel) หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ หนังสือ ช่องทางการสื่อสารในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีการใช้สื่อการสอนวีดิโอการตูน PowerPoint ภาพยนตร์เกี่ยวกับพุทธประวัติของพระพุทธเจ้าและสาวกคนสำคัญ การแจกซีดีธรรมะ และวิธีการเผยแผ่ทาง YouTube, Facebook ซึ่ง เป็นที่นิยมมากทางโดยผ่านช่องโลก Internet เพื่อให้เข้าถึงทุกระดับทุกเพศทุกวัย

4) ผู้รับสาร (Receiver) หมายถึง พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนทั่วไป เป็นผู้รับสารในการบรรยายธรรมควรเตรียมตัว เมื่อมาฟังธรรมะบรรยายด้วยการสำรวม กาย วาจา ใจให้เรียบร้อย ตั้งใจฟังธรรมด้วยความเคารพ (ศีล) พิจารณาฟังธรรมโดยไตร่ตรอง (สมาธิ) ฟังแล้วให้เกิดประโยชน์ (ปัญญา)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) นโยบายในด้านการฝึกอบรมในการแสดงธรรมบรรยายอย่างเป็นรูปธรรม ดีด้วยมารยาทการวางตัวที่เหมาะสม รู้ศาสนพิธี ตั้งอยู่ในหลักธรรม

2) นโยบายในส่งเสริมการฝึกอบรมในหลักธรรมบาลี การใช้ภาษาหรือสำนวนที่ทำให้เข้าใจง่าย

3) นโยบายในการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ในการสื่อสาร และจัดงบประมาณในการสนับสนุน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความสำคัญกับพระสงฆ์เพื่อการเผยแผ่โดยพระสงฆ์

2) ควรมีการใช้สื่อต่างๆ ที่ทันสมัยในปัจจุบันที่มีแพร่หลายอย่างมากในการเผยแผ่ให้หลากหลาย

3) ควรมีการส่งเสริมในด้านงบประมาณในการเผยแผ่ที่เป็นรูปธรรมจากส่วนต่าง ๆ ของภาครัฐ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

- 1) การส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 2) การเผยแผ่เชิงรุกของพระสงฆ์ในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 3) การส่งเสริมการปกครองของพระสังฆาธิการในอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการจัดการจัดทำแผนพัฒนาจิต สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยมิตินใหม่. (2518). *มิตินใหม่ของการพัฒนาจิต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประเทืองวิทย.
- คณะสงฆ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2561). *การประชุมคณะสงฆ์ประจำเดือนกรกฎาคม อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปี พ.ศ. 2561*. พระนครศรีอยุธยา: คณะสงฆ์จังหวัดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- พระครูอาทรธัญญานุรักษ์ ฐิตสีโล. (2553). *บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารงานเผยแผ่ของพระสงฆ์: กรณีศึกษาคณะสงฆ์จังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2536). *ไอ ที่ ภายใต้วัฒนธรรมแห่งปัญญา ศาสนากับยุคโลกาภิวัตน์*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระมหาชาลิต ขาตเมธี. (2552). *บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหารกิจการคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณี พระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเมธีธรรมภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2559). *พระพุทธศาสนาในยุคโลกาภิวัตน์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระอธิการสุรศักดิ์ สุขุมโล. (2561). *เทคนิควิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ อำเภอเสนาให้จังหวัดสระบุรี (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ)*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. (2545). *คู่มืออบรมนักเทศน์*. ขอนแก่น: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- เสฐียรพงศ์ วรรณปก. (2540). *พุทธวิธีสอนจากพระไตรปิฎก*. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่งการพิมพ์.
- Yamane, T. (1967). *An Introductory Analysis* (2nd Ed). New York: Harper and Row.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก่งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

PEOPLE PARTICIPATION IN THE ADMINISTRATION OF BUENGPHALAI SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KAENG SANAMNANG DISTRICT,
NAKHONRATCHASIMA PROVINCE

พระเฉลิมวุฒิ จิตตสวโร

วัดชัยประสิทธิ์ จังหวัดชัยภูมิ

E-mail: SS20184796@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานตำบลบึงพะไล อำเภอแก่งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ปัญหาและอุปสรรคพบว่า เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ในการบริหารงาน และขาดความร่วมมือกับประชาชนในการวิเคราะห์ปัญหา ดังนั้นเจ้าหน้าที่ควรศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงาน ควรร่วมมือกับประชาชนในการวิเคราะห์ปัญหา และหน่วยงานควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้กับการบริหารงานให้เข้าใจ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ประชาชน, การบริหารงาน

Abstract

This article is to study People participation. Compare public opinion to study the problems and obstacles of public participation in the administration of Bueng Phalai district Kaeng Sanam Nang District Nakhon Ratchasima Province It is a Mixed Methods research and found that the people participated in the management of the image at a high level. Personal factors showed that age, educational level and different incomes have different opinions. Therefore, accept the research hypothesis, regarding gender, opinions were not different. Therefore, rejecting the research hypothesis Problems and obstacles found that Staff lack knowledge in management. And lack of cooperation with the people in problem analysis Therefore, staff should learn more about management. Should cooperate with the public in problem analysis and the department should give people the opportunity to learn about management to understand.

Keywords: Participation; people; Administrative

บทนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นรากฐานสำคัญของหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย เช่นเดียวกับการปกครองในระดับท้องถิ่นที่การมีส่วนร่วมของประชาชนก็มีความสำคัญอย่างมากเช่นกัน เพราะเป็นสถาบันที่ฝึกหัดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นอันเป็นที่อยู่ของตนเอง เกิดความหวงแหนและความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น เป็นผลให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (อนุชา เทียมพูล, 2560)

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ประเด็นปัญหาสำคัญ คือ เรื่องประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ไม่มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ท้องถิ่น และไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาอาจจะส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่กำหนดไว้ไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งองค์กรปกครองท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการท้องถิ่นตามกฎหมาย มีงบประมาณใช้ในการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่การบริหารงานขององค์การจำเป็นต้องมีหลักการบริหารที่ดี เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน (สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนั้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ว่ามีมากน้อยเพียงไร ใน 4 ด้าน อันได้แก่ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อจะได้สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้สิทธิในการบริหารชุมชนของตนเองร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใดเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอกำแพงแสนมณฑล จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 11,500 คน (สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล, 2561) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 387 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ซูศรี วงศ์รัตน์, 2541) พรรณนาปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ ความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมาน ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการหาผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอกำแพงแสนมณฑล

จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล โดยภาพรวม

(n=387)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.00	0.406	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.01	0.384	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมการรักษาสภาพประโยชน์	3.99	0.381	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.02	0.392	มาก
รวม	4.01	0.327	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอกำแพงแสนมณฑล จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.327) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมการรักษาสภาพประโยชน์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
 บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา
 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง
 จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลตาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	4.036		0.000	✓	
อายุ		4.062	0.000	✓	
ระดับการศึกษา		29.607	0.000	✓	
รายได้		25.792	0.000	✓	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้แตกต่างกัน มีความ
 คิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวม
 แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหาร
 ส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

การมีส่วนร่วม ฯ	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	เจ้าหน้าที่ขาดการร่วมมือกับประชาชน ในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	ควรมีการวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหาที่เกิดขึ้น
ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ประชาชนไม่มีความรู้และไม่เข้าใจใน การบริหารงาน	ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารงาน
ด้านการมีส่วนร่วมการ รักษาผลประโยชน์	ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการ การบริหารงาน	ควรแจ้งการบริหารงานให้ ประชาชนได้รับทราบ
ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผล	ไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบในการ บริหารงานเพื่อความโปร่งใสและเป็น ธรรม	ควรให้ประชาชนได้มีการ ตรวจสอบในการบริหารงาน

จากตารางที่ 3 พบว่า บุคลากรต้องการให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอ
 แก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ตามข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ควรมีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างทำงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ควรมีการกำหนดขั้นตอนหรือแผนงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ชัดเจน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

ด้านการมีส่วนร่วมการรักษาผลประโยชน์ คือ หน่วยงานควรแจ้งระบบการบริหารงานให้ประชาชนได้รับทราบ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ ควรให้ประชาชนได้มีการตรวจสอบในการบริหารงานของหน่วยงาน

อภิปรายผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

1. การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรภรณ์ สิงห์สุรี, (2558) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด” ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราดโดยภาพรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

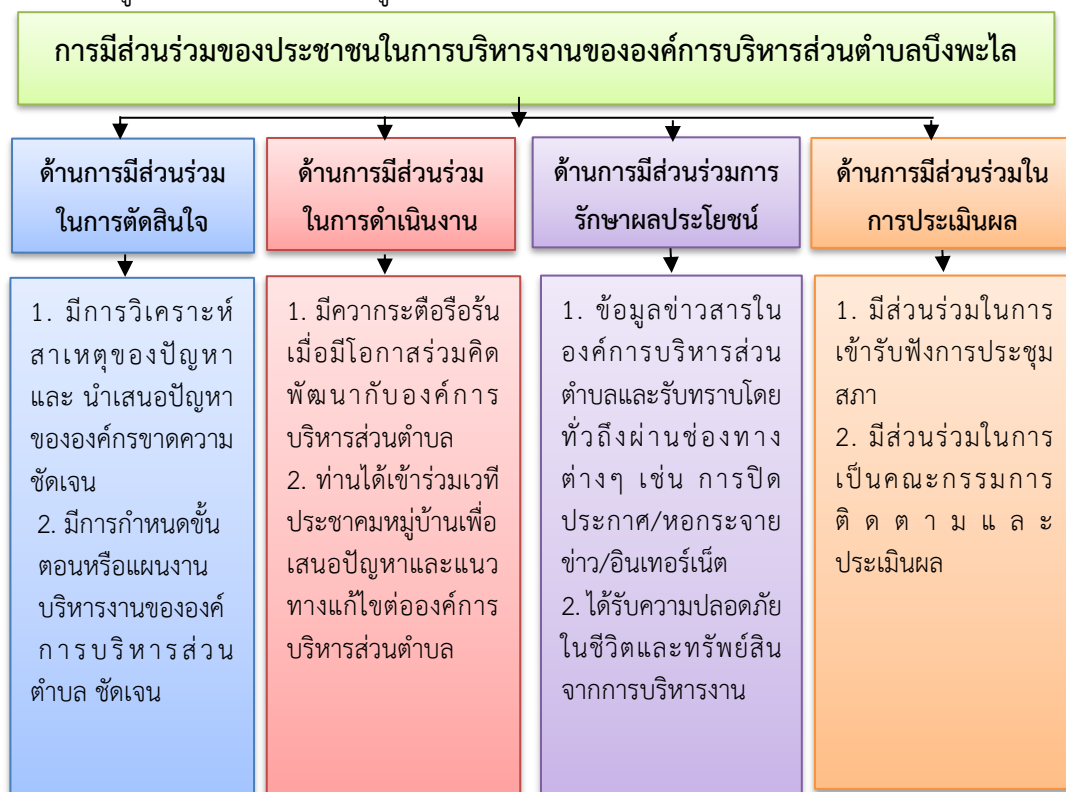
ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พาณี เรียงทอง และคณะ, (2552) ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ผลผลทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในการอยู่อาศัยและ

ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้

1) องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก่งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา” สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีประเด็นที่ควรพิจารณาที่สำคัญ 4 ประการด้วยกัน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มโครงการโดยมีการอภิปรายถึงปัญหาและความต้องการ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดทางเลือกว่าควรจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และการตัดสินใจว่าจะทำโครงการหรือกิจกรรมใดและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจยังครอบคลุมไปถึงการตัดสินใจในระหว่างดำเนินการโครงการ

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทรัพยากรต่างๆให้กับโครงการทั้งในด้านเงิน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ และการมีส่วนร่วมในการบริหารและประสานงานโครงการต่างๆ

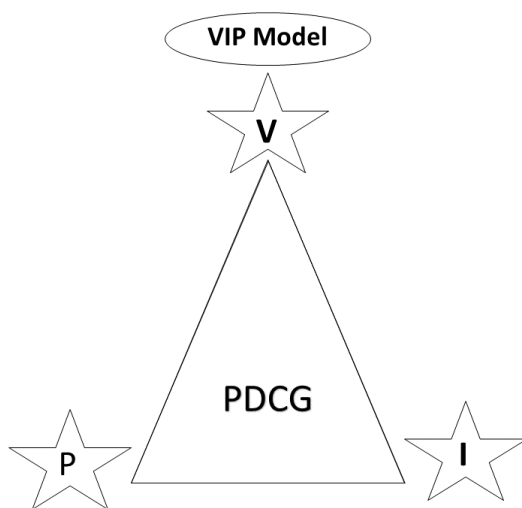
3. ด้านการมีส่วนร่วมการรักษาผลประโยชน์

ด้านการมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ คือ การมีส่วนร่วมประเภทนี้มีสองนัย คือเป็นทั้งการร่วมรับประโยชน์และร่วมรับผลสืบเนื่องในทางลบจากโครงการพัฒนา ผลประโยชน์ที่ได้รับได้แก่ ผลประโยชน์ด้านวัตถุคือ การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้นและมั่นคงมากขึ้นหรือการมีสาธารณูปโภคที่เพียงพอ มีประสิทธิภาพ หรือคุณภาพดี ผลประโยชน์ด้านสังคม

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ รูปแบบการมีส่วนร่วมประเมินอย่างเป็นทางการ เช่น การประชุมเพื่อทบทวนและประเมินการดำเนินงานที่ผ่านมา การร่วมเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการในการประเมินผล

2) องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

จากแผนภาพอธิบายให้เห็นจากภาพได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสรุปได้ว่า

V – Village หมายถึง หมู่บ้าน กระบวนการประชาคมของหมู่บ้านที่รวมบ้านหลายบ้านให้อยู่ในความปกครองอันเดียวกัน ควรจะให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ด้วย

I – Information หมายถึง ข้อมูลหรือสารสนเทศ การที่จะให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานนั้น หน่วยงานจะต้องใช้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่ตรงประเด็นในการชักชวนให้ประชาชนเกิดการเข้ามามีส่วนร่วม

P – Problem Basic หมายถึง ปัญหาพื้นฐาน หน่วยงานควรเล็งเห็นปัญหาและนำมาร่วมกันทำการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาพื้นฐาน เพราะปัญหาพื้นฐานนี้เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาใหญ่ ๆ ทั้งหลาย

P – Participation หมายถึง การมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคล หรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์ต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหาร ประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย

D – Divesting หมายถึง การตัดสินใจเป็นการพยายามสร้างทางเลือกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทางเลือกที่น้อยอาจปิดโอกาสให้เกิดความคิดสร้างสรรค์หรือทางเลือกที่ดีกว่าได้ผู้บริหารที่ดีจำเป็นต้องมีการฝึกฝนการสร้างทางเลือกที่มากขึ้นหลากหลายด้วยวิธีการคิดแบบริเริ่มและคิดแบบสร้างสรรค์

C – Coordinating หมายถึง การประสานงาน คือ การติดต่อสื่อสารให้เกิดความคิดความเข้าใจตรงกัน ร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สอดคล้อง ตลอดเวลา และกิจกรรมที่จะต้องกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างสมานฉันท์เพื่อให้งานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายขององค์การอย่างสมานฉันท์มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล

G – Gulick หมายถึง ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับวางแผนการ จัดองค์การ การสั่งการและการควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกขององค์การ และใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาต่อองค์การให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) นโยบายส่งเสริมกระบวนการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมการสำนึกและจิตสาธารณะของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนในชุมชน
- 2) นโยบายส่งเสริมด้านการกีฬาและลานกีฬาหมู่บ้านเพื่อสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน
- 3) นโยบายพัฒนาระบบการก่อสร้าง ปรับปรุงบำรุงรักษาสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น ถนน ทางสาธารณะ ระบบเครือข่ายการสื่อสาร ระบบประปา ระบบไฟฟ้า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะของบุคลากรเจ้าหน้าที่ และประชาชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลควร สนับสนุนงบประมาณให้แต่ละหมู่บ้านเพื่อนำไปจัดสร้างลานกีฬาของหมู่บ้านเพื่อประชาชนจะได้มีร่างกายแข็งแรง
- 3) เมื่อประชาชนได้เสนอปัญหาหรือความต้องการ องค์การบริหารส่วนตำบลควรลงไปดูแลและแก้ไขให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา
- 2) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา
- 3) การศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ เช่น หลักอิทธิบาท 4, หลักสังคหวัตถุ 4, หลักสารณียธรรม 6 เป็นต้น ในการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- พชรภรณ์ สิงห์สุรี. (2558). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พานิธิ เรียงทองและคณะ. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตยอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงพะไล. (2561). เอกสารวิชาการ. สืบค้น 10 มกราคม 2561, จาก <http://www.bungpalai.go.th/info.php?cat=1>
- สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์. สืบค้น 10 มกราคม 2561, จาก <http://www.parliament.go.th/library>
- อนุชา เทียมพูล. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). จังหวัดสระแก้ว: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. (2nd Ed). New York: Harper and Row.

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ
ของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ
AN APPLICATION OF PRINCIPLE OF SUFFICIENT ECONOMY
PHILOSOPHY IN MUNICIPALITY MANAGEMENT OF
SEKA DISTRICT BUENG KAN PORVINCE

พระมหาอุทธรพิชัย สิริชัย

วัดจักรวรรดิราชาวาส กรุงเทพมหานคร

E-mail: yuttapichai0002@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากร ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ การวิจัยเป็นแบบผสมวิธี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากร พบว่า บุคลากรที่มีเพศและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนบุคลากรที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดความสามัคคีระหว่างชุมชนและเทศบาลทำให้วางแผนได้ยาก ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ให้ความรู้ความเข้าใจต่อบุคลากรก่อนดำเนินงานทุกอย่าง

คำสำคัญ: การประยุกต์; การบริหารจัดการ; เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purpose of this research paper. To study the level of opinions, comparison of opinions of personnel, problems, obstacles and suggestions. Methodology was the mixed methods. Findings of the research were as follows. by overall was at high level Considering each aspect was found that all aspects were at high levels In the following order The comparisons of opinions of personnel classified by personal factors, were found that personnel with different gender and monthly incomes had different opinions accepting the set research hypothesis. As for personnel with different age, educational level, work experiences did not have different opinions, rejecting the set hypothesis. The problems, obstacles were: Harmony between the community and the municipality Makes planning difficult Sufficiency economy planning is still too small. Recommendations were: give knowledge and understanding to personnel before operating everything.

Keywords: Application; Management; Sufficiency Economy

บทนำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 30 ปี ดังจะเห็นได้ว่า ปรากฏความหมายในพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในปี พ.ศ.2517 ที่พระองค์ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาบนหลักแนวคิดพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมี พอใช้ของคนส่วนใหญ่ (สำนักรับนโยบายและแผน, 2560) อีกทั้ง การพัฒนาประเทศไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 9-11 และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

อนึ่ง การบริหารจัดการองค์การของเทศบาลในอำเภอเซกา ของบุคลากรในเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยทั้งศาสตร์ และศิลป์ ประยุกต์ทั้งความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ฉะนั้น การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์การจึงเป็นทักษะอีกอย่างหนึ่งที่นำศึกษา เพราะจะทำให้รู้ว่า บุคลากรในองค์กร เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด

ดังนั้น จากบริบทข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา ของบุคลากรในเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬว่า มีความรู้ ความเข้าใจต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ความพอเพียง/ไม่พอเพียง ของหน่วยงานของตนเองได้หรือไม่ เพื่อนำผลวิจัยนี้ ไว้สำหรับเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรมีประสิทธิภาพดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากบุคลากรในเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 289 คน คือบุคลากรในเทศบาลท่าสะอาด จำนวน 157 คน (เทศบาลตำบลท่าสะอาด, 2561) ในเทศบาลช้าง จำนวน 70 คน (เทศบาลตำบลช้าง, 2561) ในเทศบาลศรีพนา จำนวน 62 คน (เทศบาลตำบลศรีพนา, 2561) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 168 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 12 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกับบุคลากร ซึ่งผู้วิจัยได้ลงพื้นที่แจกแบบสอบถามและเก็บกลับมาด้วยตัวเอง ส่วน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติพรรณนา หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและใช้สถิติอนุมาน ทดสอบสมมติฐาน ค่าที และค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.682) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดการองค์การ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.700) ด้านการบริหารคน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.727) ด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.741) และด้านการวางแผน ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.697) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเชกา โดยภาพรวม

(n=168)

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	3.89	0.697	มาก
2. ด้านการจัดการองค์การ	3.92	0.700	มาก
3. ด้านการบริหารคน	3.90	0.727	มาก
4. ด้านการประเมินผล	3.89	0.741	มาก
ภาพรวม	3.90	0.682	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.682) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการจัดการองค์การ ด้านการบริหารคน ด้านการประเมินผล และด้านการวางแผน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีเพศและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนบุคลากรที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=168)

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig.	ผลการศึกษา	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	-2.172	-	0.031	✓	-
อายุ	-	1.951	0.123	-	✓
ระดับการศึกษา	-	0.401	0.671	-	✓
ประสบการณ์การทำงาน	-	1.270	0.847	-	✓
รายได้ต่อเดือน	-	4.585	0.004*	✓	-

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบพบว่า บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนบุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหาและอุปสรรค 1) ด้านการวางแผน ขาดความสามัคคีระหว่างชุมชนและเทศบาลทำให้วางแผนได้ยาก 2) ด้านการจัดการองค์การ ผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสำคัญกับโครงการเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมากนัก 3) ด้านการบริหารคน บุคลากรยังขาดความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ 4) ด้านการประเมินผล ผู้บริหารยังไม่ค่อยจริงจังในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ส่วนข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน ให้ความรู้ความเข้าใจต่อบุคลากรก่อนดำเนินงานทุกอย่าง 2) ด้านการจัดการองค์การ เสริมความรู้ให้บุคลากร ชุมชน รู้คุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เสมอ 3) ด้านการบริหารคน ให้บุคลากรทุกคนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน 4) ด้านการประเมินผล ควรมีการประเมินผลที่บริสุทธิ์และเป็นธรรม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. ด้านการวางแผน	ขาดความสามัคคีระหว่างชุมชนและผู้เทศบาล	เน้นสร้างความสามัคคีต่อหมู่คณะ
2. ด้านการจัดการองค์การ	ผู้บริหารไม่ค่อยเห็นความสำคัญกับโครงการที่เน้นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	ควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างจริงจัง
3. ด้านการบริหารคน	บุคลากรยังขาดความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้	ให้บุคลากรทุกคนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ด้านการประเมินผล	มีการแบ่งงานที่ไม่เป็นธรรมในการดำเนินงาน	ควรมีการประเมินผลที่บริสุทธิ์และเป็นธรรม

จากตารางที่ 3 พบว่า บุคลากรผู้ตอบแบบสอบถามปัญหา มีอุปสรรคและข้อเสนอแนะของบุคลากรเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ตามข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านการวางแผน คือ 1) เน้นสร้างความสามัคคีต่อหมู่คณะ เพื่อให้งานดำเนินไปได้โดยง่าย 2) ให้ความรู้ ความเข้าใจต่อบุคลากรก่อนดำเนินงานทุกอย่าง

ด้านการจัดการองค์การ คือ 1) ควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างจริงจัง 2) เสริมความรู้ให้บุคลากร ชุมชน รู้คุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เสมอ

ด้านการบริหารคน คือ 1) ให้บุคลากรทุกคนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน 2) ผู้บริหารควรเป็นตัวอย่างในการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการประเมินผล คือ 1) ควรมีรางวัลแก่บุคลากรที่นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน 2) ควรมีการประเมินผลที่บริสุทธิ์และเป็นธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอ เชกา จังหวัดบึงกาฬ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งอภิปรายได้ว่า เพราะว่าโครงการของ เทศบาลโดยส่วนมากมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พระสสิต โปธิลาโน (โพธิ์หล้า) (2556) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การ บริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วน จังหวัดเชียงใหม่บุคลากรมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอื้องทิพย์ เกตุกราย (2551) ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” พบว่า ประชาชนที่มีอายุและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน ชีวิตประจำวันแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการ วิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยศักดิ์ เสนานุช (2552) ได้วิจัยเรื่อง “การนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน: ศึกษากรณีหมู่บ้านต้นกระโดน ตำบลวังมะนาว อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี” ที่พบว่า คนในชุมชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ชีวิตไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

องค์ความรู้

1) องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

2. การวางแผน

- เทศบาลต้องมีการวางแผนโดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- แผนงานของเทศบาลต้องมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้
- แผนงานของเทศบาลต้องไม่เอื้อประโยชน์ให้กับฝ่ายใดหนึ่ง

1. การจัดการองค์การ

- เทศบาลต้องกำหนดกฎระเบียบในการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างถูกต้อง
- กฎระเบียบต้องยึดหลักธรรมาภิบาลและความถูกต้อง
- ต้องมีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสม เปิดเผย

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

3. การบริหารคน

- ต้องให้คำแนะนำเรื่องการปฏิบัติงานกับบุคลากรอยู่เสมอ
- แผนงานที่วางไว้ ต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชนและชุมชนอยู่เสมอ
- ต้องมีการพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ

4. การประเมินผล

- มีการติดตาม ควบคุม ผลการดำเนินงานอยู่เสมอ
- มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการประเมินผลที่ชัดเจน
- เปิดโอกาสให้ชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใส

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย “การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ” อธิบายได้ว่า

ด้านการวางแผน

แผนงานที่วางไว้ต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ อย่างละเอียด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบ

ในการวางแผน และแผนงานที่วางนั้น ต้องมีความยืดหยุ่น สามารถแก้ไขได้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เทศบาลต้องไม่เอื้อผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง อันจะสื่อถึงการทุจริต

ด้านการจัดการองค์การ

องค์กรต้องมีกฎระเบียบที่ชัดเจนในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง และโปร่งใส มีการแบ่งงานให้แก่บุคลากรตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล ไม่ให้เกิดการเอาเปรียบกันของบุคลากรในองค์กร งบประมาณในโครงการต่าง ๆ ต้องมีการเปิดเผยต่อสาธารณชน สามารถให้ชุมชนเข้าร่วมตรวจสอบด้วย เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน

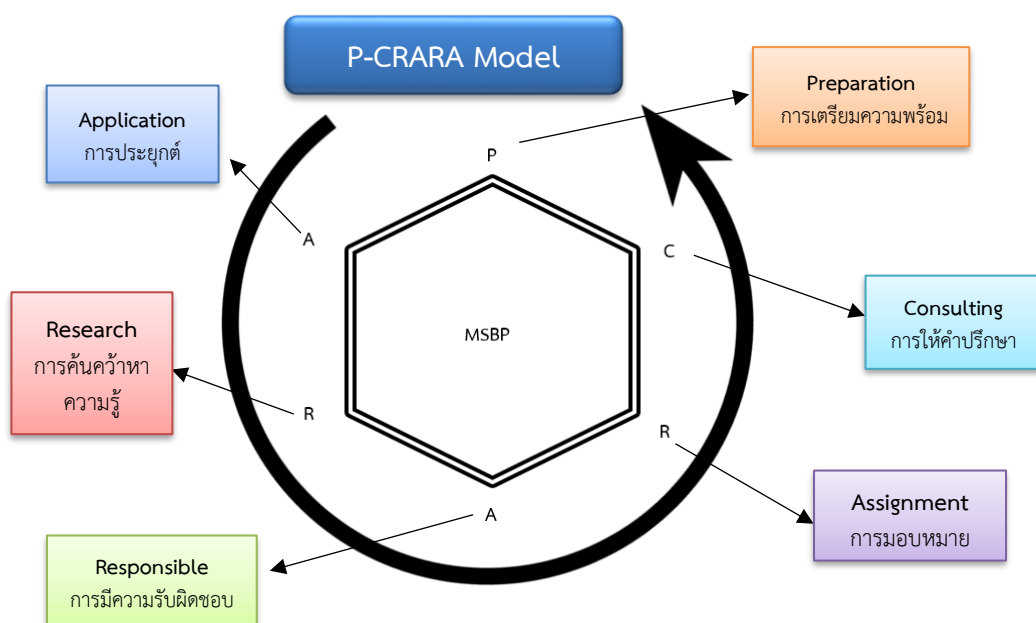
ด้านการบริหารคน

ผู้บริหารต้องให้คำแนะนำกับบุคลากรในองค์กรอย่างเสมอ สนับสนุนให้บุคลากรหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลาที่มีโอกาส งานที่งานแผนไว้ต้องไม่กระทบกับชุมชนรอบข้าง คือต้องได้รับความเห็นชอบจากชุมชนก่อน และควรสร้างความสามัคคีระหว่างเทศบาลกับชุมชน เพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน และร่วมมือกันเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านการประเมินผล

ต้องมีการติดตาม ควบคุม ผลการดำเนินงานอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ใจในการทำงาน มีการกำหนด มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการประเมินผลที่ชัดเจน ทุกคนให้การยอมรับ และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ชุมชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใส เพื่อจะเกิดความสบายใจกันทั้งสองฝ่าย

2) องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย

จากองค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากงานวิจัย อธิบายได้ว่า

1. P-Preparation หมายถึง การเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานแต่ละงาน ต้องมีการวางแผน และแผนที่วางไว้นั้น ต้องมีความรอบคอบ
2. C-Consulting หมายถึง การให้คำปรึกษา ในงานที่กำลังดำเนินการอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรอบรู้ มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาต่างๆ
3. R-Responsible หมายถึง การมีความรับผิดชอบ คือ บุคลากรต้องมีจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรมในการปฏิบัติงานของตน
4. A-Assignment หมายถึง การมอบหมายงาน คือ การมอบหมายงานนี้ ผู้บริหารต้องมีเหตุผล ต้องยึดตามความรู้ ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก
5. R-Research หมายถึง การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม หลังจากการดำเนินงานจนสำเร็จแล้ว ต่อมา ก็เป็นการเก็บเกี่ยวความรู้ และประสบการณ์
6. A-Application หมายถึง การประยุกต์ใช้ประสบการณ์ที่ได้รับมาจากการดำเนินงาน เพื่อนำมาประยุกต์ให้เข้ากับงานที่จะต้องทำในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของเทศบาลในอำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ” ผู้วิจัยเสนอประเด็นที่ควรนำไปปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารควรมีนโยบายอบรมเสริมความรู้ให้บุคลากร ชุมชน รู้คุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เสมอ นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างจริงจัง
2. ผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปด้าน การประเมินผล (Evaluating) มากยิ่งขึ้น เพื่อการประเมินและติดตามผลอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้บริหารควรมีนโยบายในการคัดเลือกบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่ง เพื่อให้สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้อย่างได้ผลดี

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้บริหารควรมีการอบรมด้านความรู้และการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กร เพื่อความเข้าใจในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถูกต้อง
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมการเรียนรู้ปลูกฝังในเรื่องการประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการแก่บุคลากรทุกคน
3. ผู้บริหารควรให้บุคลากรทุกคนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน และผู้บริหารควรเป็นตัวอย่างในการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานขององค์กรประเภทอื่น ๆ ที่มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นต้น
2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรเพิ่มตัวแปรอื่นๆ ที่นอกเหนือจากตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้ เช่น ลักษณะบุคลิกภาพหรือจิตลักษณะของกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ด้วย
3. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบอื่นๆ เช่น การวิจัยเชิงทดลอง การวิจัยเชิงคุณภาพแบบเจาะลึก เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการและกระบวนการต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ชัยศักดิ์ เสนานุช. (2552). การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของ คนในชุมชน: ศึกษากรณีหมู่บ้านต้นกระโดน ตำบลวังมะนาว อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. เทศบาลตำบลบาง. ข้อมูลพื้นฐาน. สืบค้น 30 สิงหาคม 2561, จาก http://www.tambolsang.go.th/person_296.
- เทศบาลตำบลท่าเสาอาด. ข้อมูลพื้นฐาน. สืบค้น 30 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.thasaatcity.go.th/index.php?op=organization&id=2243>.
- เทศบาลตำบลศรีพนา. ข้อมูลพื้นฐาน. สืบค้น 30 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.sriphanacity.go.th/home/index.php/sriphana-information/administrator>
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ-SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- พระสฤติย์ โพธิ์ธำโน (โพธิ์ธำ). (2556). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2560). การน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตคอร์ปอเรชั่น จำกัด.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สรุป สารสำคัญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2561. สืบค้น 10 มีนาคม 2561, จาก <http://www.library.coj.go.th/Info/48341?c=347440743>.

เอื้องทิพย์ เกตุกราย. (2551). การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของ
ประชาชนตำบลคลองพระอุดม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

Drucker, P.T. (1991). *Managing the Non-Profit Organization: Principles and Practices*.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง

รูปแบบเอกสารอ้างอิงวารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือสามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาจนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม - ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การอ้างอิงต้นเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยระบุชื่อ-นามสกุล ตามด้วย วงเล็บเปิด-ปิด แล้วระบุปีที่ตีพิมพ์ เช่น ...สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา แซ่หลี่ (2558) เป็นต้น

2. การอ้างอิงท้ายเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถา พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์/เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า มาด้วย ตัวอย่างเช่น

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย จักร 4 ประการนี้ เป็นเครื่องเป็นไปแก่มนุษย์และเทวดาผู้ประกอบเป็นเครื่องที่มนุษย์และเทวดาประกอบแล้ว ย่อมถึงความเป็นผู้ใหญ่และความไพบูรณ์ในภพะทั้งหลายต่อกาลไม่นานนัก” (อง.จตุกก. 21/31/37) เป็นต้น

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, 2560)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (พระมหาสุนันท์ สุนนโท และเกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (อิติวดี หมั่นมีและคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกันหรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคนให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงปัจจุบันมากที่สุด

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Keown, 2010)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองราย โดยใช้เครื่องหมายแอมป์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Hersey & Blanchard, 2010)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ (Kaiser et al., 2010)

เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา ทุกเล่มให้อ้างอิงท้ายเล่มด้วยรูปแบบเดียวกันดังนี้
ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎก อรรถกถา.// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
_____. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ
ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.
พระมหาสุทนต์ อากาศโร. (2548). เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.
James, C. (2013). *Office markets & public policy*. Chichester, West Sussex: Wiley.

(3) บทความในหนังสือ
ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ(บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง.// (เลขหน้าที่อ้าง).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.
พระสุกิจ สัจฉิน. (2559). การสร้างความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทย. ใน ปวิตร ว่องวิระ, ทัศนวิทย์ และวิวิทย์ของการวิจัยวัฒนธรรม. (น. 112). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

(4) บทความในวารสาร
ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่(ฉบับที่).// เลขหน้าแรกที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.
ธิดา ภูมิ. (2557). การวางแผนและการติดต่อประสานงานเชิงพุทธ. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 3(1), 25-31.

(5) บทความในสารานุกรม

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน/ชื่อสารานุกรม// (เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง).

วุฒิชัย มูลศิลป์. (2549). กฎหมายตราสามดวง. ใน สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย (เล่ม 1, อักษร ก, น. 12-16).

(6) หนังสือพิมพ์

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์, วันที่/เดือน).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์, // เลขหน้า.

สุชาติ เผือกสกนธ์. (2549, 9 มิถุนายน). ประชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ผู้จัดการรายวัน, น. 13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์// (ระดับวิทยานิพนธ์ สาขาวิชา).// สถานที่พิมพ์:// สำนักพิมพ์.

พระปลัดสมพงษ์ กวีวิโส (हरराधार). (2558). รูปแบบการบริหารจัดการวัดเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) รายงานการวิจัย

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง.// (รายงานผลการวิจัย).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

พระมหากษัตริย์ กิตติโสภณ. (2558). การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ ด้วยการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล ๕ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (รายงานผลการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(9) สัมภาษณ์

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (ปีที่สัมภาษณ์, วัน เดือน).// ตำแหน่ง.// [บทสัมภาษณ์].

พระปลัดระพิน พุทธิสาร. (2559, 5 กุมภาพันธ์). อาจารย์ประจำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย [บทสัมภาษณ์].

(10) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// สืบค้น วัน เดือน ปี, // จาก/แหล่งที่มาของข้อมูล.

ธรรมะไทย. (2560). พระพุทธศาสนาในประเทศไทย. สืบค้น 20 มีนาคม 2560, จาก <http://www.dhammathai.org/thailand/thailand.php>

Buddhism Meditation Triratna Find us Community. (2017). Who Was The Buddha?. Retrieved March 20, 2017, from <https://thebuddhistcentre.com/text/who-was-buddha>

(11) ราชกิจจานุเบกษา

ชื่อเรื่อง.//(พ.ศ.,วันที่ เดือนที่ประกาศ).//ราชกิจจานุเบกษา.//เล่ม ตอน.//หน้า.

ข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดชื่อและประเภทของวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทและ
ประเภทของรถที่ใช้เจ้าพนักงานมีอำนาจตรวจสอบผู้ขับขี่. (2537, 13 กรกฎาคม).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 111 ตอนพิเศษ 30 ง. หน้า 31.

(12) หนังสือพิมพ์

ผู้แต่ง.//(ปีพิมพ์, วัน เดือน).//ชื่อบทความ.//ชื่อหนังสือพิมพ์.//น. หรือ p. หรือ pp.
เลขหน้า.

ไทยรัฐ. (2548, 19 เมษายน). เขียวพระสอนศีลธรรม. ไทยรัฐ. น. 3.

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย (8-15 หน้า)

ชื่อบทความ (ไทย) (18 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (16 pt) (ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนหลัก (ไทย) (14 pt), ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนร่วม (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัดผู้เขียนหลัก (ไทย) (14 pt)

Corresponding Author E-mail: E-mail:

บทคัดย่อ (18 pt) (ไม่เกิน 250 คำ)

(16 pt) บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ.....
ประเภทของการวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การ
วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ (16 pt) เช่น พระพุทธศาสนา; การบริหารจัดการเชิงพุทธ; นวัตกรรม

Abstract (18 pt) (แปลตามภาษาไทย)

(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as: Buddhism; Buddhist Management;
Innovation

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า และเขียนให้ครอบคลุมทุกประเด็น)

(16 pt) กล่าวถึงความเป็นมาของเรื่องที่ทำกรวิจัยครั้งนี้ ว่ามีความเป็นมาอย่างไรบ้าง พร้อมทั้งอ้างอิงที่มาของข้อมูลนั้นอย่างถูกต้อง

.....

.....

.....

.....

(16 pt) กล่าวถึงปัญหาที่นำมาสู่การวิจัย ให้ตรงประเด็นกับเรื่องที่วิจัยและเชื่อมโยงกับพื้นที่วิจัย ปัญหานั้นเป็นปัญหาที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและต้องการได้รับการแก้ไข นำเสนอผลงานวิจัยที่ผู้อื่นได้เคยศึกษาไว้แล้ว พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

(16 pt) ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้และหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

.....

.....

.....

.....

(16 pt) สรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่คำถามและวัตถุประสงค์การวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์การวิจัย (18 pt)

1. (16 pt)
2. (16 pt)
3. (16 pt)

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt) เขียนให้ครอบคลุม 5 หัวข้อ ได้แก่ 1. รูปแบบของการวิจัย 2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) 5. การวิเคราะห์ข้อมูล (ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย (18 pt) (เขียนให้ครบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้)

(16 pt) ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ทุกข้อ

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

คำอธิบายภาพ

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

คำอธิบายตาราง

อภิปรายผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) อภิปรายผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ (ค้นพบอะไร สะท้อนให้เห็นถึงอะไร สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของใคร พร้อมทั้งอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ความรู้ (18 pt)

(16 pt) ระบุง่องค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยหรือสังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดล และโมเดลมีที่มาจากฐานคิดของแนวคิดหรือทฤษฎีใดอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) นำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย อาทิเช่น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และหรือข้อเสนอเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt) รูปแบบการอ้างอิงท้ายเรื่องใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี ตามรูปแบบ American Psychological Association (APA) จำนวนการอ้างอิงในเนื้อหาและท้ายเรื่องต้องตรงกัน

จิตวุฒิ หมั่นมี. (2557). การวางแผนและการติดต่อประสานงานเชิงพุทธ. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 3(1), 25-31.

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ. (2548). *เครือข่าย : ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วุฒิชัย มุลศิลป์. (2549). กฎหมายตราสามดวง. ใน *สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย* (เล่ม 1, อักษร ก, น. 12-16).

สุชาติ เผือกสกนธ์. (2549, 9 มิถุนายน). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น. 13.

James, C. (2013). *Office markets & public policy*. Chichester, West Sussex: Wiley.

Sample of Original Research Article Preparation

NAME OF RESEARCH ARTICLE (ENGLISH) (18 pt)

Name of Research Article (Thai) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (English) (14 pt)

Affiliation of the main author (English) (14 pt)

Corresponding Author E-mail:

Abstract (18 pt) (Not more than 250 words)

(16 pt) Objectives of this research were: 1.....
2..... and 3..... Populations and sample, research tools, Data collection,
Data analysis, Statistics used for data analysis... Findings were as follows: (present
only the most interesting research findings).....

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as Buddhism, Buddhist Management, Innovation

Abstract (Thai) (18 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt) consistent with Thai abstract

Keywords: (Thai)

Introduction (18 pt) (should not be more than 4 paragraphs)

(16 pt) mention background of the research topic with brief history as how the topic develops with correct references.

.....

.....

.....

(16 pt) mention problems leading to research directly to the point of the research and relate the matter to locations in which research is conducted on the common problems generally accepted and want them to be solved.

.....

.....

.....

(16 pt) Review related at least 2 concepts and theories to be used as guideline for the research and/or theories related to the research topic with correct references of data sources

.....

.....

.....

(16 pt) Conclude to connect the matters to research questions and objectives of the research

.....

.....

.....

.....

.....

Research Objectives (18 pt)

1. (16 pt)
2. (16 pt)
3. (16 pt)

Methodology (18 pt)

(1.6 pt) Write to cover 5 sub-headlines: Research design, Populations and Samples and Key Informants, Research Instrument (quantitative and qualitative), Data Collection, (quantitative and qualitative) Data analysis (quantitative and qualitative), Statistics used to analyzed the data.

[illegible]

Results (18 pt) (Present to cover all set objectives)

(16 pt) results of the research answer all objectives.

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple sets of horizontal dashed lines spaced evenly apart, providing a guide for handwriting practice. The lines are black and extend across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

Figure 1: (Name of the figure, if any))

Source: mention the name of the source

Figure captions.....

.....

.....

.....

.....

.....

Table 1 (Name of table, if any)

Table explanation.....

.....

.....

.....

Discussion (18 pt)

(16 pt) Discuss the research findings according to the research objectives (what is discovered? what is reflected? Is it related to at least two topics of the reviewed research works in chapter 2. Discuss them all with references of data sources

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Body of knowledge (18 pt)

(16 pt) Point out the body of knowledge or achievement from the research work. Synthesize the knowledge in form of a model/ Model structure that is concise and easy to understand

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Recommendations (18 pt)

(16 pt) Summarize all research findings in brief, concise and to the point with recommendations derived from the research work as to use the research results and recommendation for further research

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

References (18 pt)

(1.6 pt) Format of reference is name-year as of American Psychological Associate (APA) References in contents and at the end must be consistent.

[illegible]

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ (8-15 หน้า)

ชื่อบทความ (ไทย) (18 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (16 pt) (ตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมด)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนหลัก (ไทย) (14 pt), ชื่อ-นามสกุลผู้เขียนร่วม (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัดผู้เขียนหลัก (ไทย) (14 pt)

Corresponding Author E-mail: E-mail:

บทคัดย่อ (18 pt) (ไม่เกิน 250 คำ)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ (16 pt) เช่น พระพุทธศาสนา; การบริหารจัดการเชิงพุทธ; นวัตกรรม

Abstract (18 pt) (แปลตามภาษาไทย)

(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as: Buddhism; Buddhist Management; Innovation

บทนำ (18 pt)

(16.pt) เขียนบทพจนานาวคิดและทฤษฎีที่นำมาเป็นฐานคิดในวิพากษ์ประเด็นต่างๆใน
การเขียนบทความวิชาการ.....

เนื้อหา (18 pt)

(16 pt)

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

คำอธิบายภาพ

ตารางที่ 1 (ชื่อตาราง) (ถ้ามี)

คำอธิบายตาราง

สรุปร (18 pt)

(16 pt).

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).....รูปแบบการอ้างอิงท้ายเรื่องใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี ตามรูปแบบ American Psychological Association (APA) จำนวนการอ้างอิงในเนื้อหาและท้ายเรื่องต้องตรงกัน.....

Sample of Original Academic Article Preparation

NAME OF RESEARCH ARTICLE (ENGLISH) (18 pt)

Name of Research Article (Thai) (16 pt)

Name and Last name of main author, co-authors (English) (14 pt)

Affiliation of the main author (English) (14 pt)

Corresponding Author E-mail:

Abstract (18 pt) (Not more than 250 words)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words (16 pt) such as Buddhism, Buddhist Management, Innovation

Abstract (Thai) (18 pt) (Not more than 300 words)

(16 pt) consistent with Thai abstract

.....

.....

.....

.....

Keywords: (Thai)

Introduction (18 pt)

(16 pt).

Content (18 pt)

(16 pt)

Figure 1: (Name of the figure, if any))

Source: mention the name of the source

Figure captions

Table 1 (Name of table, if any)

Table explanation

Conclusion (18 pt)

(16 pt).

[illegible]

References (18 pt)

(16 pt) Format of reference is name-year as of American Psychological Associate (APA) References in contents and at the end must be consistent.

[illegible]